

Prezentacija Eurosonga u hrvatskim medijima

Guša, Andrea

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:538140>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-28**



Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)



Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Andrea Guša

PREZENTACIJA EUROSONGA U HRVATSKIM MEDIJIMA

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

PREZENTACIJA EUROSONGA U HRVATSKIM MEDIJIMA

DIPLOMSKI RAD

Mentor: doc. dr. sc. Boris Beck

Studentica: Andrea Guša

Zagreb, lipanj 2023.

Izjava o autorstvu

Izjavljujem da sam diplomski rad „Prezentacija Eurosonga u hrvatskim medijima“, koji sam predala na ocjenu mentoru doc. dr. sc. Borisu Becku, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS-bodove.

Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Andrea Guša

SADRŽAJ RADA

1. UVOD.....	1
2. EUROSONG OD POČETAKA DO DANAS	2
2.1. Ideološki prijepori i rodne teme	4
2.2. Geopolitika na Eurosongu	6
3. PUBLICISTIČKI STIL	10
3.1. Diskurs i jezik	10
3.2. Tipične osobine publicističkog stila	11
3.2.1. Metonimija, hiperbola, litota, perifraza	12
3.2.2. Poslovice, korekcija.....	17
3.3. Brzina i tečnost	20
3.3.1. Elipsa, akronim, anadiploza	20
3.3.2. Anafora i epifora	23
4. ANTITEZA – NEKAD VS. SAD	25
5. TROPI, KIČ - IRONIJA	28
5.1. Epiteti, gradacija	28
5.2. Metafora, personifikacija, poredba.....	31
5.3. Ironija i kič.....	36
6. IDEOLOŠKI ASPEKT: RODNE TEME	39
7. GEOPOLITIČKI ASPEKT	42
8. ZAKLJUČAK	45
9. POPIS LITERATURE.....	48
10. POPIS IZVORA.....	50

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1: Pobjednici Eurosonga 2006., 2014. i 2018. godine (EBU)	3
Slika 2: Krista Sigfried i plesačica (EBU).....	5
Slika 3: Hatari s palestinskom zastavom (EBU).....	7
Slika 4: Glasanje na Eurosongu 2017.godine (EBU).....	9
Slika 5: Glasanje na Eurosongu 2023. godine (EBU).....	9
Slika 6: Primjer hiperbole (index.hr)	15
Slika 7: Primjer frazema (večernji.hr).....	18
Slika 8: Primjer akronima (večernji.hr)	22
Slika 9: Primjer epiteta (večernji.hr).....	29
Slika 10: Primjer ratne metafore (večernji.hr).....	32
Slika 11: Primjer ironije (dnevnik.hr)	38
Slika 12: Primjer rodne ideologije (index.hr).....	40

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentoru dr. sc. Borisu Becku na svojoj pomoći. Zahvaljujem se mojoj mami što je sa mnom od malena gledala Eurosong, i tati jer nikad nije prebacivao program. Ali najviše se moram zahvaliti sebi na ustrajnosti. Čast mi je zaključiti školovanje obranom rada na temu nečeg što pratim cijeli život.

1. UVOD

Tema ovog rada je analiza prezentacije Eurosonga u hrvatskim medijima, a razlog za odabir ove teme je nedovoljna zastupljenost obrade eurovizijskih tema u akademskim radovima. Za potrebe istraživanja koristit će se kvalitativna metoda, odnosno analiza sadržaja, analiza diskursa i stilska analiza. U radu će se analizirati online tekstovi na temu Eurosonga objavljeni na hrvatskim web portalima večernji.hr, jutarnji.hr, 24sata.hr, index.hr i dnevnik.hr od početka 2000-ih do 2023. godine. Ovaj period analize je odabran budući da je ulaskom u 21. stoljeće došlo do zamjetne modernizacije natjecanja, ali i razvoja internetskih medija. Alat za mjerenje posjećenosti web portala *SimilarWeb* pokazao je da su mediji obuhvaćeni istraživanjem redovito među najčitanijima, što je ujedno i razlog odluke da se tekstovi ovih web portala koriste kao jedinice analize.

U radu će se pobliže opisati Eurosong kao natjecanje, te kratko predstaviti njegova povijest i identitet. Zatim će se u drugom dijelu rada iznijeti definicije publicističkog stila, diskursa, jezika i stilskih figura, koje će se zatim pokušati uočiti i pojasniti na primjerima analiziranih web tekstova i njihovih naslova. U konačnici će se izvesti zaključci na temelju rezultata dobivenih analizom i dati savjeti budućim istraživačima za unaprjeđenje tehnika metoda istraživanja i analize.

Važnost ovog istraživanja ogleda se u boljem razumijevanju načina na koji su hrvatski mediji izvještavali o Eurosongu u 21. stoljeću, odnosno o primjećivanju novinarske upotrebe različitih izražajnih sredstava u svrhu izvještavanja o Eurosongu kao audiovizualnom glazbenom spektaklu. Podaci objavljeni na službenim stranicama *Eurovision Song Contesta* otkrivaju da je u 2016. godini zabilježena rekordna gledanost Eurosonga, kada je „barem jednu od tri večeri natjecanja djelomično ili u cijelosti pogledalo oko 206 milijuna ljudi“ (eurovision.tv, 2023). Unatoč velikoj popularnosti, odnosno interesu za natjecanje od strane medija i medijskih konzumenata, dojam je da unutar akademske zajednice nedostaje istraživačkih radova koji se bave fenomenom Eurosonga.

2. EUROSONG OD POČETAKA DO DANAS

Izbor za pjesmu Eurovizije, u Hrvatskoj poznat pod nazivom Eurosong, godišnje je glazbeno natjecanje koje se u audiovizualnoj formi održava od 1956. godine, što ga čini najdugotrajnijim televizijskim glazbenim natjecanjem, zbog čega je 2015. godine čak uvršten u Guinnessovu knjigu rekorda (guinnessworldrecord.com, 2015). U svojoj dugoj povijesti, natjecanje se nije održalo samo 2020. godine zbog pandemije koronavirusa te je do 2023. zabilježeno ukupno 67 izdanja i 70 pobjednika.¹

Natjecanje je nastalo u organizaciji Europske radiodifuzne unije (EBU) po uzoru na talijanski *Festival di Sanremo*, a izvorna ideja natjecanja bila je ujedinjenje država poslijeratne Europe kroz glazbu i zabavu. Kako u knjizi *Postwar Europe and the Eurovision Song Contest* ističe Vuletić, gotovo su sve europske države bile dio natjecanja unutar prvih 60 godina emitiranja (Vuletić, 2018: 1). Na prvom Eurosongu organiziranom 1956. godine natjecalo se sedam država: Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Luksemburg, Nizozemska i pobjednička Švicarska. Zbog sve većeg interesa za natjecanje i povećanja broja država sudionica, posebice nakon raspada Sovjetskog Saveza i bivših država Jugoslavije i Čehoslovačke, 2004. godine uvedeno je polufinale, čime je natjecanje s jedne večeri produženo na dvije. Četiri godine kasnije² zabilježen je rekordni broj zemalja sudionica, njih 43, te je uvedeno i drugo polufinale, čime je Eurosong postao trodnevni spektakl. Fokus danas više nije samo na pjesmi, već i na vizualnom dojmu te nekonvencionalnoj prezentaciji države. Cilj je pridobiti glasove publike i izazvati impresiju, zbog čega se često ide na „šok efekt.“ Predstavnicima država, osim dobrom pjesmom, nastoje privući pažnju ekscentričnim izgledom i ponašanjem pa je tako eurovizijska publika imala priliku vidjeti kako pobjednički trofej podižu rokeri u maskama čudovišta (Finska, 2006. godine), žena s bradom (Austrija, 2014. godine) i djevojka koja kokodače dok pjeva (Izrael, 2018. godine).

¹ „1969. godine četiri zemlje su bile na vrhu ljestvice s jednakim brojem bodova; Ujedinjeno Kraljevstvo, Španjolska, Nizozemska i Francuska. U nedostatku pravila za rješavanje izjednačenih situacija, EBU je morao proglasiti sve četiri države pobjednicama. Nedugo nakon toga uvedena su pravila u slučaju izjednačenja“ (eurovision.tv, 2023).

² Osim 2008. godine, rekordni broj zemalja u natjecanju (43) zabilježen je još 2011, te 2018. godine (eurovision.tv, 2023).



Slika 1: Pobjednici Eurosonga 2006., 2014. i 2018. godine (EBU)

Hrvatska je na Eurosongu debitirala kao samostalna država 1993. godine, a do 2023., u periodu od točno 30 godina, natjecala se ukupno 28 puta. Osim 2020. godine kada je Eurosong otkazan zbog pandemije, Hrvatska također nije sudjelovala na Eurosongu 2014. i 2015. godine, kada se dobrovoljno povukla iz natjecanja. Hrvatska je najbolje rezultate na Eurosongu ostvarila u prvih nekoliko godina participacije, točnije 1996. i 1999., kada su pjesme *Sveta ljubav* Maje Blagdan i *Marija Magdalena* Doris Dragović uspjele zauzeti četvrta mjesta u poretku. Dolaskom novijih vremena, uspješnost Hrvatske na natjecanju opada. Posljednji top 10 rezultat u finalu za Hrvatsku ostvarila je Vanna 2001. godine s pjesmom *Strings Of My Heart*. Najrecentniji hrvatski predstavnici na Eurosongu, Let 3, uspjeli su se plasirati u finale s pjesmom *Mama ŠČ!* i tamo zauzeti 13. mjesto. Prije njih, posljednji plasman u finale ostvario je Jacques Houdek 2017. godine s pjesmom *My Friend*. U periodu od 2018. do 2022., izuzev pandemijske 2020. godine, Hrvatska nijednom nije uspjela ući u veliku završnicu natjecanja (eurovision.tv, 2023).

2.1. Ideološki prijepori i rodne teme

Pojam ideologije jako je teško definirati, no obično se pod njime podrazumijeva skup uvjerenja i interesa koji usmjerava društveno djelovanje i služi kao temelj oblikovanja političkih programa. Ravlič objašnjava da pojam ideologije označava potrebu i nastojanja određenih interesnih skupina da šire svoja uvjerenja i implementiraju ih u javni prostor (Ravlič, 2001: 148). Širenje ideologije vezuje se uz Eurosong natjecanje od njegovih samih početaka. Camilla Massaglia u članku objavljenom na portalu Mass and Media Culture, podsjeća da pjesmu *Nous Les Amoureux*, s kojom je Luksemburg pobijedio na Eurosongu 1961. godine, mnogi smatraju „prvom homoseksualnom himnom, iako je tekst bio namjerno dvosmislen kako je šira javnost ne bi percipirala takvom“ (Massaglia, 2022). Ulaskom u 21. stoljeće Eurosong se sve više počeo povezivati s *queer*, odnosno LGBT zajednicom i promicanjem njihovih prava, a temelje za to postavili su predstavnik Islanda 1997. godine Páll Óskar, koji je bio prvi otvoreni *gay* natjecatelj, i predstavnica Izraela na Eurosongu 1998. godine Dana International, koja je sa svojom pjesmom *Diva* i pobijedila. Danina pobjeda bio je prijelomni trenutak za *queer* zajednicu, budući da je Dana bila prva transrodna osoba koja je uspjela osvojiti natjecanje. 15 godina nakon Daninog trijumfa, pobjedu je na Eurosongu s pjesmom *Rise Like A Phoenix* odnijela austrijska *drag* predstavnicica Conchita Wurst, poznata i pod nazivom „žena s bradom.“ Međutim, Conchita nije bila prva *drag* osoba koja je zapjevala na eurovizijskoj pozornici. 2007. godine Ukrajinu je predstavljao komičar Andrij Mihajlovič Danilko, odnosno njegova *drag* persona Verka Serduchka. Pobjeda mu je izmakla za dlaku, budući da je Europa tada kao pobjedničku pjesmu izglasala pjesmu *Molitva* srpske predstavnice Marije Šerifović. Iako se Šerifović nikada javno nije deklarirala kao lezbijka, njena pojava i pobjeda na Eurosongu također se među eurovizijskom publikom smatraju jednim od ključnih trenutaka koji su pomogli boljoj reprezentaciji *queer* zajednice u natjecanju. Naime, prema nekim autorima, pobjeda Marije Šerifović istovremeno je poslužila i Srbiji da „pokaže moderno, tolerantno i liberalno lice prema Europi“ (Baker, 2015: 77). U svom istraživanju Jessica Carniel istaknula je i važnost nastupa finske predstavnice Kriste Sigfried 2013. godine, koja se na pozornici, nakon što je otpjevala pjesmu *Marry Me*, poljubila s plesačicom. Poljubac je simbolično predstavljao opoziciju heteroseksualnoj instituciji braka, a Krista je kasnije za medije izjavila kako „smatra da poljubac nije bio politički motiviran, ali da *gay* brakovi u Finskoj nisu dopušteni i da je to pogrešno“ (Carniel, 2015: 142). Carniel nadalje podsjeća kako je Kristin potez došao samo godinu dana nakon što u Finskoj nije usvojen prijedlog o jednakosti brakova,

koji je finski parlament usvojio kasnije u prosincu 2014. (Carniel, 2015: 142).



Slika 2: Krista Sigfried i plesačica (EBU)

U međuvremenu se počeo bilježiti porast deklariranih *queer* sudionika natjecanja pa je tako pobjednik Eurosonga 2019. godine Duncan Laurence otvoreno priznao da je biseksualac, a 2021. godine Eurosong je dobio i svoju prvu transrodnu voditeljicu, make-up influencericu Nikkie de Jager. U svom istraživanju Catherine Baker tvrdi da je Eurosong postao svojevrsna LGBT platforma paralelno s razvojem zapadnjačkog liberalizma, odnosno ideologije kojoj je cilj zaštita ljudskih prava. Naglasak se stavlja na seksualnu demokraciju, seksualni nacionalizam i slobodu seksualne orijentacije i seksualnog identiteta (Baker, 2017: 99-100). Jamie Halliwell nadalje raspravlja o vjerovanju da većinu eurovizijskog *fandoma*, odnosno zajednice obožavatelja Eurosonga, čine pripadnici LGBT skupina i to uglavnom deklarirani *gay* muškarci. „Za LGBT obožavatelje Eurosonga eurovizijski *fandom* pruža alternativni skup prostora kroz koji mogu izaći iz ormara i pobjeći od potencijalnog srama i stigme koja se može vezati za njihov seksualni identitet. Iako se natjecanje često predstavlja kao *queer* ili *gay*, ono može pružiti osjećaj dvosmislenosti gdje rodne i seksualne granice mogu postati zamagljene i srušene“ (Halliwell, 2021: 5). Drugim riječima, iako je Eurosong prvenstveno percipiran kao događaj koji privlači *gay* publiku, on zapravo povezuje ljude različitih seksualnih i rodničkih identiteta. Međutim, zbog osjećaja prihvaćenosti i sigurnosti koje natjecanje pruža pripadnicima LGBT skupina, a koje rijetko mogu dobiti drugdje, oni su spremniji sudjelovati u eurovizijskim aktivnostima te iskoristiti beneficije koje dobivaju participacijom, najčešće u

smislu veće vidljivosti u javnoj sferi, što im omogućava lakše promicanje vlastitih vrijednosti.

2.2. Geopolitika na Eurosongu

U pravilima Eurosonga objavljenim na službenim stranicama natjecanja pod stavkom 2.7.1. navedeno je da „Eurosong nije politički događaj“.

„Eurosong je nepolitički događaj. Svi emiteri koji sudjeluju, uključujući emitera domaćina, odgovorni su osigurati da se poduzmu sve potrebne mjere unutar njihovih izaslanstava i timova kako bi se zaštitili interesi i integritet Eurosonga i kako bi se osiguralo da Eurosong ni u kojem slučaju ne bude ispolitiziran i/ili instrumentaliziran i/ili na bilo koji drugi način doveden na loš glas“ (eurovision.tv, 2023).

Ipak, primjera u povijesti natjecanja u kojima je došlo do kršenja ovog pravila ima mnogo, pa stoga ne čudi da se Eurosong već godinama promatra kao politički događaj. Politički narativ Eurosonga posebno se osjetio 2022. godine nakon ruske invazije na Ukrajinu. EBU je tada pod pritiskom članica donio odluku o isključenju Rusije s Eurosonga (EBU, 2022), a država koja je te godine nadmoćno pobijedila na Eurosongu bila je Ukrajina, osvojivši uvjerljivo najviši broj bodova publike. Izuzev pobjede Ukrajine 2022. godine, velika se prašina podignula i nakon pobjede njihove predstavnice Jamale 2016. godine, koja u pjesmi naziva *1944* pjeva o etničkom čišćenju krimskih Tatara za vrijeme Staljinove diktature. Međutim, mnogi su poruku pjesme povezali s trenutnim sukobom između Rusije i Ukrajine i tenzijama koje su se zbog Krima počele osjećati još 2015. Čim je Jamala izabrana kao predstavnica Ukrajine na Eurosongu, ruski parlament tražio je da se Ukrajina sankcionira i isključi s natjecanja, no EBU na njihove molbe nije reagirao (eurosong.hr, 2016). Ukrajina je u konačnici te godine osvojila čitavo natjecanje. 2016. godine također je političku kontroverzu izazvala armenska predstavnica Iveta, koja je za vrijeme prijenosa uživo u takozvanom *green-roomu* pred kamerama mahala zastavom samoproglašene armenske republike Nagorno-Karabah. Naime, nedugo prije Eurosonga Azerbajdžan je izvršio invaziju na spomenutu pokrajinu te je došlo do sukoba između dvaju država. Ivetin istup naišao je na kritike javnosti te je EBU kaznio armensku televiziju uz obrazloženje da se radi o „ozbiljnom kršenju pravila Eurosonga“ (eurosong.hr 2016). Sličan incident dogodio se 2019. kada su islandski predstavnici, članovi grupe Hatari, pred kamerama razvili zastavu Palestine. Eurosong se te godine održavao u Izraelu, državi koja je godinama u sukobu s Palestinom, a Hatari su tada za medije izjavili kako su u Izrael došli iskazati podršku

Palestincima u ratu. EBU je islandsku nacionalnu televiziju te godine zbog poteza njihovih predstavnika novčano kaznio (eurosong.hr, 2019).



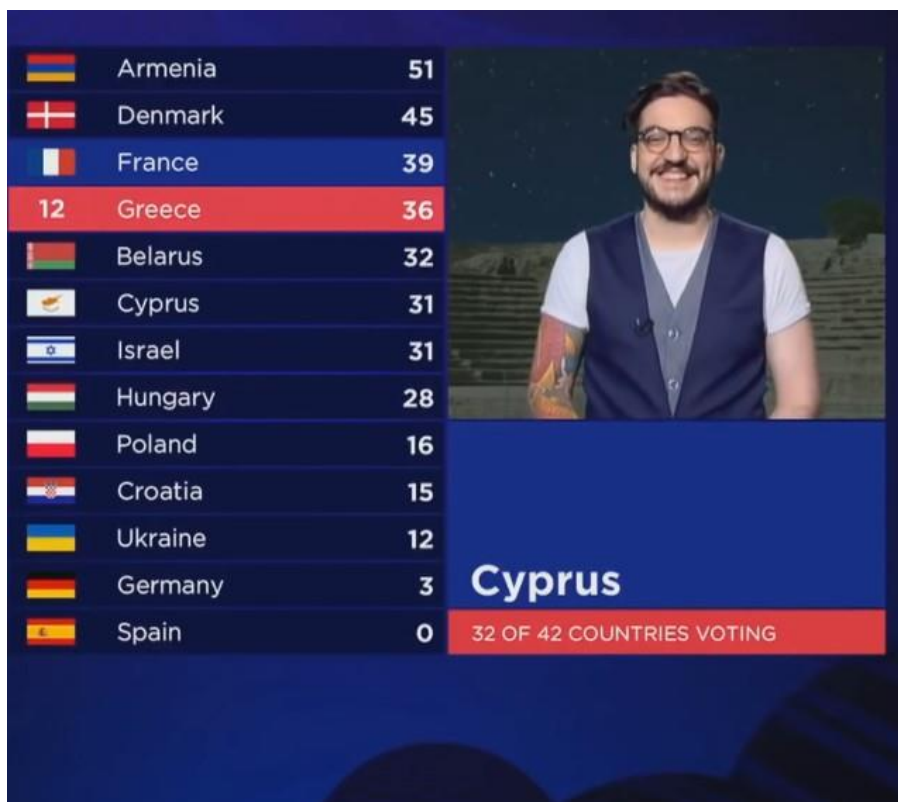
Slika 3: Hatari s palestinskom zastavom (EBU)

Nastavno na ranije navedeni sukob između Armenije i Azerbajdžana, posebno je pamtljiv i događaj iz 2009. godine, kada su mediji izvijestili da je nekoliko građana Bakua, glavnog grada Azerbajdžana, privela policija zbog sumnje da su na Eurosongu glasali za Armeniju, što su tamošnje vlasti protumačile neprijateljskim činom prema državi (Massaglia, 2022). To nije bio jedini politički incident o kojem se izvještavalo 2009. Naime, te se godine Gruzija svojevljno povukla iz natjecanja nakon što je EBU od njih zatražio da promijene stihove pjesme *We Don't Wanna Put In* jer su implicitno kritizirali ruskog predsjednika Vladimira Putina. Gruzijske predstavnice Stephane and 3G odbile su zahtjev organizatora Eurosonga za izmjenom stihova i pristale na diskvalifikaciju (eurosong.hr, 2011).

Eurosong se usko veže i s fenomenom blokovskog glasanja koji uvelike utječe na rezultat samog natjecanja. Nakon što su 2008. godine uvedena dva polufinala, EBU je morao pronaći način raspodjele država po polufinalima, zbog čega je uveden ždrijeb. Uoči ždrijebanja, organizatori su države natjecateljice podijelili u šest zasebnih posuda. U prvoj posudi nalazile su se države Balkana. Konkretno, 2008. godine to su bile Albanija, Bosna i Hercegovina, F.Y.R Makedonija, Crna Gora i Slovenija. U drugoj posudi nalazile su se zemlje nordijskog bloka

Danska, Finska, Norveška, Švedska, Island i baltička država Estonija. U trećoj posudi našle su se susjedne države Belgija i Nizozemska te također susjedne zemlje Grčka, Cipar, Turska i Bugarska. U četvrtoj posudi našle su se susjedne države Latvija i Litva, zatim Andora i Portugal te Irska i Rumunjska. Peta posuda bila je rezervirana za zemlje bivšeg SSSR-a Armeniju, Bjelorusiju, Rusiju, Moldaviju, Gruziju i Ukrajinu, a s njima je u posudi bio i Izrael. U posljednjoj, šestoj posudi nalazile su se Azerbajdžan, Češka, Mađarska, Malta, Poljska, San Marino i Švicarska. Ovakav način raspodjele zemalja po posudama temeljio se na do tad uočenim uzorcima glasanja kroz ranije godine. Odnosno, one države koje su imale tendenciju učestalo bodovati jedna drugu zbog geografski ili politički uvjetovanih razloga, stavljene su u istu posudu. Iz svake posude zatim se izvlačilo po tri odnosno četiri države koje će se natjecati u prvom, odnosno u drugom polufinalu. Budući da jedno od pravila Eurosonga nalaže da države natjecateljice mogu glasati u polufinalima samo za one pjesme koje se natječu u istom polufinalu kao i pjesma njihove države, ovakav sustav razdvojio je u polufinalima pojedine susjedne države te im onemogućio da se „nagrađuju“ bodovima. Zbog učinkovitosti sustava ovakav je način raspodjele država po polufinalima, uz određene preinake, ostao do danas.

Međutim, iako je utjecaj geopolitike ždrijebanjem djelomično ograničen, i dalje je itekako prisutan. Primjerice, u finalu je prema pravilima dopušteno glasati svim državama natjecateljicama, neovisno o tome jesu li njihovi predstavnici prošli dalje ili ispali. Također, najmanje tri države iz iste posude će završiti u istom polufinalu. Najbolji primjer geopolitičke glasačke pristranosti pokazuju bodovi između Grčke i Cipra. 2022. godine Grčka se uspjela plasirati u finale iz prvog polufinala, za razliku od Cipra koji je ispao u drugom polufinalu. Zbog toga što su bile u različitim polufinalima, Grčka i Cipar u toj fazi natjecanja nisu mogle glasati jedna za drugu. Međutim, u finalnoj večeri ciparski žiri grčkoj je pjesmi dao maksimalnih 12 bodova, dok je ciparska publika dala 10 bodova. Godinu ranije obje su se zemlje uspjele plasirati u finale te su jedna drugoj dale maksimalna 24 boda (12 publika + 12 žiri). 2019. godine također su se u finalu našle i Grčka i Cipar te su također razmijenile maksimalna 24 boda. Ovakva razmjena bodova između ove dvije države prisutna je više od desetljeća. Prvi veći obrat dogodio se 2023. godine, kada je grčki žiri ciparskom predstavniku u finalu dao „samo“, četiri boda, zbog čega su se Ciprani pobunili i tražili provjeru regularnosti glasova (index.hr, 2023).



Slika 4: Glasanje na Eurosongu 2017.godine (EBU)



Slika 5: Glasanje na Eurosongu 2023. godine (EBU)

Sličan uzorak razmjene bodova vidljiv je i među državama bivše Jugoslavije. Primjerice, u 2022. godini i Hrvatska i Crna Gora Srbiji su u finalu dale maksimalna 24 boda. Sjeverna Makedonija također je 2021. godine dala Srbiji maksimalne moguće bodove.

Ipak, kada govorimo o geografski općenitijoj podjeli bodova među državama, najčešće se

sustav promatra kroz diobu Europe na zapadnu i istočnu. Primjerice, Baker u svom radu navodi da su zemlje istočne Europe na početku 21. stoljeća ostvarile uzastopne pobjede (Estonija 2001. godine, Latvija 2002., Turska 2003., Ukrajina 2004., Grčka 2005., Finska 2006., Srbija 2007. i Rusija 2008.), a ti su se uspjesi u „zapadnoeuropskim medijima, pa čak i od strane nekih televizijskih kuća, percipirali kao uspjesi ostvareni blokovskim odnosno političkim glasanjem“ (Baker, 2015: 80). Autorica nadalje podsjeća da je sve veće nezadovoljstvo rezultatima od strane zapadnoeuropskih zemalja navelo EBU da 2009. godine promijeni sustav glasanja i uvede žiri, koji do danas ima 50% udjela u kreiranju rezultata i odabiru pobjednika zajedno s publikom. Nakon što je žiri predstavljen kao novitet u glasanju, pobjedu je ostvarila Norveška, a zatim 2010. godine i Njemačka, obje zemlje zapadne Europe. Baker tvrdi da se ovakvim razvojem događaja Eurosong „vratio iz jedne regije u drugu,, barem dok pobjeda Azerbajdžana 2011. nije odvela Eurosong u Baku. Sama struktura sudjelovanja na natjecanju tako je stvorila geopolitiku asimetrije koja se temelji na disparitetima ekonomske moći“ (Baker, 2015: 80).

3. PUBLICISTIČKI STIL

Nakon što smo поближе opisali Eurosong i upoznali se s njegovim komponentama, u ovom dijelu istraživačkog rada analizirat ćemo kako mediji u Hrvatskoj pristupaju Eurosongu, odnosno kakvim se diskursom i stilom koriste prilikom izvještavanja o natjecanju.

3.1. Diskurs i jezik

Diskurs je po definiciji govor, odnosno oblik komunikacije (Perović, 2014: 18), a medijski diskurs Žanić opisuje kao diskurs koji se oslanja na „zbijsku jezičnu varijabilnost i iz nje preuzima jedinice da bi indicirao na koji su način društveni akteri, ustanove ili događaji povezani s pojedinim prostorima i socijalnim tipovima“, (Žanić, 2018). Bogdanić napominje da se „novinarstvo obično posmatra kao jedna od vladajućih metoda javnoga komuniciranja i medijskih diskursa, uz odnose s javnošću, oglašavanje i dramu“, (Bogdanić, 2019: 2). Dakle, kada govorimo o medijskom diskursu, referiramo se na javni diskurs, odnosno onaj diskurs koji za cilj ima informirati javnost i potaknuti je na raspravu i eventualno djelovanje.

Diskurzivna analiza nije ograničena na analizu jezičnih jedinica, iako Lakić napominje kako istovremeno „ne zapostavlja niže nivoe u jezičnoj hijerarhiji“ (Lakić, 2009: 91). Bogdanić

navodi kako postoje različiti modeli analize medijskog diskursa. Spominje analizu makroelemenata, odnosno tematsku i organizacijsku analizu strukture tekstova, i analizu mikroelemenata, odnosno lingvističku analizu, (Bogdanić, 2019: 92-93). Međutim, tvrdi da „ovakva analiza pruža ograničeni uvid u karakteristike novinskih članaka, s obzirom da se zadržava na čisto lingvističkom nivou i da je uglavnom deskriptivne prirode“ (Bogdanić, 2019: 106). Nadalje objašnjava važnost modela kritičke analize diskursa, koja u svojoj formi omogućava prevladavanje spomenutih ograničenja kroz intertekstualnu analizu (Bogdanić, 2019: 106). Intertekstualna analiza, pojašnjava Bogdanić, apstraktnija je od lingvističke jer ovisi o društvenim i kulturološkim aspektima i kao takva spada u domenu kritičke analize diskursa, budući da je kritička analiza diskursa prema definiciji usko vezana uz društvene odnose moći. Na ovaj se način stvara most između lingvističkih i socioloških jedinica, odnosno „teksta i jezika s jedne strane i društva i kulture s druge“ (Bogdanić, 2019: 100).

Diskurs je neodvojiv od jezika, ali ne i njemu istovjetan. Diskurs smo definirali kao govor, odnosno način komunikacije, dok je jezik ukupnost lingvističkih normi. Pozivajući se na Silića, Užarević navodi da jezik dijelimo na dvije kategorije, jezik kao sustav i jezik kao standard. Jezik kao sustav limitiran je na izričita jezična pravila i zakonitosti i ima implicitnu normu, dok je jezik kao standard u kontrastu jeziku kao sustavu i ima eksplicitnu normu. „Jezik kao standard je definiran pojmovima uzusa (ono kako se obično govori), norme (ono kako treba govoriti) i kodifikacije (ono kako se mora govoriti)“ (Užarević, 2007: 174). Drugim riječima, jezik kao standard fleksibilan je i kao takav nadilazi jezična pravila, budući da je „podložan sociolingvističkim, a ne čisto lingvističkim zakonitostima“ (Užarević, 2007: 174). Jezik kao standard koristi se u sferi javne komunikacije i pokriva različita područja društvenog djelovanja, zbog čega je došlo do razvoja pet funkcionalnih stilova: znanstvenog, administrativno-poslovnog, novinarsko-publicističkog, književnoumjetničkog i razgovornog stila. (Užarević, 2007: 174).

3.2. Tipične osobine publicističkog stila

Za potrebe ovog istraživanja najvažnije je razumijevanje novinarsko-publicističkog stila. Gojević u svom radu definira novinarsko-publicistički stil kao stil koji je posredovan medijima i navodi sljedeće:

„Publicistički stil može biti i jest sve od vijesti do feljtona, od kakvog novinskog izvještaja do filmske kritike ili polemike. Njime se služe novinari i publicisti pišući tekstove za dnevne novine,

časopise i ostale tiskovine te vodeći emisije na televiziji i radiju. Jezik je publicistike, bilo da je riječ o njegovu pisanom ili govornom očitovanju nužno posredovan medijem. Medij kao posrednik određuje i pošiljatelja poruke, ali isto tako i primatelja“ (Gojević, 2009: 23).

Užarević naglašava kako je prema Siliću novinarsko-publicistički stil najsloženiji „jer vrši mnoštvo funkcija – informativnu, propagandnu, popularizatorsku, prosvjetiteljsku, agitativnu, pedagošku i zabavnu“ (Užarević, 2007: 177). Novinari se prilikom izvještavanja koriste stilski obilježenim i neobilježenim sredstvima, ovisno o novinarskom žanru kojem pristupaju. Prema definiciji koju iznosi Gojević, novinarski žanrovi u kojem prevladavaju stilski neobilježena, odnosno neutralna sredstva, su vijest, komentar, kronika, recenzija, intervju, anketa, reportaža. Ovi žanrovi obično su vezani uz obavljanje informativne, propagandne i pedagoške funkcije. Stilski obilježena odnosno ekspresivna sredstva češće se koriste u žanrovima u koje pripadaju kratka priča, kozerija, humoreska, groteska, lakrdija, pamflet, parodija ili travestija, feljton, panegirik, nekrolog i esej. Ovi su pak žanrovi karakteristični za obavljanje agitativne, pedagoške i zabavne funkcije. (Gojević, 2009: 24). No, postoje određena odstupanja od ove definicije. Primjerice, budući da Eurosong sam po sebi spada u zabavni program, posljedično i vijesti, komentari, intervjui, ankete i reportaže vezane uz ovo natjecanje mogu obavljati i ekspresivnu funkciju. Izvještavajući o Eurosongu, novinari u Hrvatskoj često se koriste stilski obilježenim sredstvima, neovisno o obliku novinarskog žanra kojem pristupaju. U *Rječniku stilskih figura* Krešimir Bagić navodi da stilska izražajna sredstva, odnosno stilske figure, određujemo kao „oblike kojima izražavamo misao“ (Bagić, 2012: 7), a navodi i drugu definiciju prema kojoj su figure „odstupanje u značenju ili govoru od uobičajenog i jednostavnog načina govora“ (Bagić, 2012: 7) te ih dijeli na figure riječi (tropi), figure misli, figure dikcije, figure konstrukcije i figure diskursa. Novinarsko-publicistički stil karakterizira učestalo korištenje svih navedenih figura.

3.2.1. Metonimija, hiperbola, litota, perifraza

Gojević kao jednu od najučestalijih figura na koje možemo naići analizom medijskih tekstova ističe figuru riječi metonimiju.

a) Metonimija

Metonimija je stilska figura koja „zamjenjuje jednu riječi drugom na temelju njihove logičke bliskosti, vremenske ili prostorne povezanosti“ (Bagić, 2012: 199).

Primjeri metonimije u hrvatskim medijima:

- „Fanovi Eurosonga o Mijinom ispadanju: *'Hrvatsku pljačkaju* već drugu godinu zaredom!“ (24sata.hr, 2022).
- „Predstavnicu Srbije na Eurosongu, Ana Đurić Konstrakta, s pjesmom 'In Corpore Sano' *oduševila je Europu* i plasirala se u finale natjecanja“ (dnevnik.hr, 2022).
- „HRT mijenja odluku: *Dora se vraća* na male ekrane!“ (večernji.hr, 2018).

Prema Gojević, metonimija se u novinarsko-publicističkom stilu koristi zbog težnje za „jednostavnošću i sažetošću izraza“ (Gojević, 2009: 25). Analiza pokazuje da je korištenje metonimije učestalo prilikom izvještavanja o Eurosongu. Novinari je koriste i u naslovima i u tekstovima, budući da metonimija omogućava kraće, a jednako efikasno oblikovanje misli. Uzmimo za primjer naslov „HRT mijenja odluku: *Dora se vraća* na male ekrane!“ (večernji.hr, 2018). Novinaru je puno jednostavnije i brže napisati, a čitatelju pročitati, da se Dora vraća na ekrane, nego da se hrvatski izbor za pjesmu Eurosonga naziva Dora vraća na televizijske ekrane. Zbog bogate povijesti i prepoznatosti Dore kao natjecanja vezanog za Eurosong, nije potrebno u naslovu posebno pojašnjavati što Dora predstavlja jer je većina potencijalnog čitateljstva ionako upoznata sa značenjem pojma. Stoga je korištenje metonimije u ovom slučaju logično, obzirom da se korištenjem ove stilske figure ne gubi jasnoća i potpunost informacije, a istovremeno se fragmentira kompleksnost jezične forme i time lakše dopire do medijskih konzumenata.

b) Hiperbola

Figure misli su stilske figure koje „ne zahvaćaju značenje samo jedne riječi nego većih konstrukcija“ (Škiljan, 1985: 6).

Jedna od tipičnih figura misli koja karakterizira novinarsko-publicistički stil jest hiperbola. Hiperbola je stilska figura koja se koristi kako bi se nešto preuveličalo. Riječ je o „naglašavanju ideje, emocije ili obavijesti pretjerivanjem, koje ističe afektivni odnos govornika spram

predmeta govora“ (Bagić, 2012: 140).

Primjeri hiperbole u hrvatskim medijima:

- „Dana International je na Eurosongu 1998. godine u Birminghamu pobijedila s pjesmom *Diva i razbjesnila te noći sve konzervativce Europe*“, (index.hr, 2023).
- „Fanovi Eurosonga oduševljeni finskim predstavnikom: '*Apsolutna dominacija*'“, (index.hr, 2023).
- „O Konstraktinom nastupu *ne prestaje se pričati*“ (24sata.hr, 2022).
- „*Potpuni debakl: otkriveno koja je točno bila Franka*“ (večernji.hr, 2018).
- „Dvije godine kasnije Ukrajinka je Ruslana na pozornicu izašla odjevena kao spiljska žena, otplesala, točnije 'odrmala' bokovima svoj 'Divlji ples', *bacila publiku u delirij i pobijedila*“ (jutarnji.hr, 2008)
- „Visoki plasman Finaca Gatherer je obrazložio činjenicom da je *cijela Finska na nogama* od kada su na njihovom natjecanju pobijedili dečki iz grupe Lordi“, (jutarnji.hr, 2006).

Fanovi Eurosonga oduševljeni finskim predstavnikom: "Apsolutna dominacija"

Index Magazin
20:43, 27. veljače 2023.



NAJN

21
SVI

21
SVI

21
SVI

21
SVI

21

Slika 6: Primjer hiperbole (index.hr)

Na poviše navedenim primjerima može se vidjeti da novinari hiperbole koriste u nastojanju da neki aspekt Eurosonga prikažu čitateljstvu važnijim nego što on u suštini jest. Hiperbole su u funkciji davanja na dramatičnosti i često se koriste kako bi se naglasilo da je neki natjecatelj postigao nekakav (ne)uspjeh u smislu rezultata ili nastupa. Index.hr u tekstu piše da je pobjeda transseksualne Dane International na Eurosongu 1998. godine razbjesnila „sve konzervativce Europe“ (index.hr, 2023). Naravno, statistički je gotovo nemoguće točno zaključiti koliki je postotak svih Europljana konzervativnih stavova uistinu bio bijesan zbog njenog trijumfa, što znači da se u ovom slučaju hiperbolom generalizira i poopćava kako bi se naglasili razmjeri kontroverze koja je 1998. godine nastala nakon njene pobjede i koja je bila jako medijski popraćena. Kontroverza je svoje uporište imala u činjenici da su pojedini ortodoksni Židovi u Izraelu bojkotirali natjecanje zbog svoje predstavnice, što Index također spominje u tekstu, no jasno je da ova činjenica ne ide u prilog tvrdnji da su svi konzervativci u Europi također bili bijesni jer za to nema nikakvih empirijskih dokaza. Novinari su dakako toga svjesni, no hiperbola im omogućava da odstupe od utemeljenih činjenica u svrhu dramatizacije i stvaranja napetosti u tekstu i naslovu, što za posljedicu ima privlačenje i zadržavanje pažnje čitatelja, odnosno ispunjavanje agitativne funkcije žanra.

c) Litota

Litota je stilski figura misli koja je u kontrastu hiperboli. Koristi se kako bi se razmjeri neke pojave odnosno događaja umanjili. Bagić ističe da se „u novinarstvu i publicistici litotom najčešće sugerira suzdržljivost i objektivnost, tj. distanca spram ljudi i događaja o kojima se govori. Kada pak do riječi dolaze sami protagonisti tih tekstova, litotičnim se umanjivanjem naznačuje njihov karakter“ (Bagić, 2012: 184).

Primjeri litote u hrvatskim medijima:

- „*Nisu baš svi oduševljeni* nastupom Leta 3: ‘Oni ne shvaćaju što se događa... Smeće!’“ (jutarnji.hr, 2023).
- „Unatoč velikom trudu i nadi, Mia *nije uspjela prikupiti dovoljno bodova* kako bismo ju ponovno gledali u finalnoj emisiji“ (24sata.hr, 2022).
- „Hrvatska 2014. godine *ne ide na Eurosong!*“ (večernji.hr, 2013).

Ako pogledamo gore navedene primjere, jasno je da novinari litotu koriste kako bi ublažili neku tvrdnju. Recimo, u naslovu Jutarnjeg umjesto „nisu svi oduševljeni nastupom Leta 3“ novinar je mogao primjerice napisati „nekim ljudima je loš nastup Leta 3“. Međutim, čitateljima u Hrvatskoj vjerojatno ljepše izgleda vidjeti naslov iz kojeg dobivaju dojam da je ipak većina oduševljena performansom njihovih predstavnika i novinar je te činjenice svjestan. Sličan uzorak vidljiv je i na sljedeća dva primjera. 24sata piše da Mia „nije uspjela prikupiti dovoljno bodova“ da uđe u finale. Ovim se načinom formiranja rečenice ublažava činjenica da je hrvatska predstavica ispala iz natjecanja. Također, Večernji je 2013. izvijestio o povlačenju Hrvatske s Eurosonga iz natjecanja na način da je u naslovu napisao da „Hrvatska 2014. godine ne ide na Eurosong“, što je sigurno milozvučnije od naglašavanja činjenice da je HRT donio odluku o povlačenju zbog uzastopno loših rezultata.

d) Perifraza

Za novinarsko-publicistički stil tipično je i korištenje perifraze, koja također spada u figuru misli. Perifraza je „višečlani izraz koji stoji umjesto jedne riječi ili naziva. Neizravno imenovanje ili opis karakterističnih obilježja bića, pojave, predmeta, emocije i sl; okolišni izraz“ (Bagić, 2012: 241).

Primjer perifraze u hrvatskim medijima:

- „*Finalni glazbeni spektakl* u Areni u Liverpoolu počinje večeras, u subotu 13. svibnja“ (24sata, 2023).
- „*Talijanski glam rock bend* slavio je na pozornici izvedbom pjesme Zitti E Buoni“ (večernji.hr, 2021).
- „Večernji list je pustio anketu s deset izvođača koji se često spominju u utrci za predstavnika *Lijepa Naše*, ili su se samo istaknuli među *more novih glazbenih nada* koje je Hrvatska iznjedrila posljednjih godina“ (večernji.hr, 2019).

Bagić navodi da se perifrazom često koriste oni koji se nastoje „izraziti drukčije od drugih, pokazati profinjenost, imaginaciju i inteligenciju“ (Bagić, 2012: 243). Novinari perifrazom pokazuju šire razumijevanje nekog izraza i njegove simbolike. Večernji je primjerice mogao umjesto perifraze „Lijepa Naša“, iskoristiti riječ „Hrvatska“, ili umjesto „more novih glazbenih nada“ napisati „novi glazbenici“, no perifraze su ovdje rečenicama dale jednu uzvišenu dimenziju, gotovo poetičnu, čime se tekst izražajno obogatio, a rečenična konstrukcija nije izgubila svoju originalnu misao.

3.2.2. Poslovica, korekcija

Figure diskursa su stilske figure „koje nadilaze granicu rečenice i zahtijevaju za svoje razumijevanje poznavanje šireg jezičnog konteksta“ (Škiljan, 1985: 18). Među figure diskursa koje su tipične za novinarsko-publicistički stil spadaju poslovice i korekcije.

a) Poslovica

Poslovica je „pučka izreka koja slikovito predočava kakvu općeprihvaćenu spoznaju; pamtljiva tvrdnja koja se može upotrijebiti u različitim situacijama“ (Bagić, 2012: 261).

Primjer poslovice:

„S HRT-a 'oprani ruke' nakon debakla: *Važno je sudjelovati!*“, (večernji.hr, 2018).

S HRT-a 'oprani ruke' nakon debakla: Važno je sudjelovati!



Foto: HRT/Screenshot

1/5

NAJČITANIJE

IZNIJELA MIŠLJENJE

Mikulić o 'Hodu za žene drage, u vašu diru, niti za vas ho

ARHITEKT I INFLUENCER

Marku Babiću se z bolest vratila: Trpi stravične bolove, s

NAGADALO SE...

Nakon brojnih šuš Albina je konačno status veze s ного

NIJE BEZOPASNO

Šuput objavila sni kojoj se vidi kako : ozlijedio dok se ig

DONAL GIBSON

Brat Mela Gibsona

Slika 7: Primjer frazema (večernji.hr)

Poslovicom „važno je sudjelovati“ u ovom se konkretnom primjeru željelo naglasiti da Hrvatska radiotelevizija, koja je zadužena za izbor hrvatskog predstavnika na Eurosongu, ne vidi problem u ispadanju predstavnice Franke Batelić u polufinalu Eurosonga 2018. godine, prilikom čega je ostvarila najgori rezultat u povijesti natjecanja Hrvatske³. U primjeru ovog naslova vidimo i upotrebu frazema „oprani ruke“, koji je iskorišten kako bi se naglasilo da HRT ne želi preuzeti odgovornost za neuspjeh hrvatske predstavnice. Prema Ponu i suradnicima, frazemi su lingvističke jedinice „koje se ne stvaraju u govornome procesu nego se reproduciraju u gotovu obliku, a značenje im se obično ne izvodi iz značenja njihovih dijelova“ (Pon i dr, 2006: 154). Odnosno, radi se o skupini riječi koje zajedno daju novo značenje i upućuju na misao nevezanu uz njihovu jezičnu formu. Gojević također u svom radu navodi da „publicistički stil često upućuje na frazem“ (Gojević, 2009: 27). Analizom je ovo potvrđeno, budući da je uočena višestruka upotreba frazema u hrvatskim medijima tijekom izvještavanja o Eurosongu.

Primjeri frazema:

- „Zgodni Talijani prije Eurosonga skinuli su se do kraja, a jednom od njih je prije tri godine *pobjeda izmakla za dlaku!*“, (dnevnik.hr, 2022).

³ Franka Batelić je u polufinalu Eurosonga završila na 17. mjestu od ukupno 19 zemalja koje su se natjecale.

- „Predstavnicu Albanije na Eurosongu, pjevačica Ronela Hajati *probila je led* u prvoj polufinalnoj večeri vatrenim nastupom u oskudnom kostimu“ (dnevnik.hr, 2021).
- „Navodno je i izvršni producent Jon Ola Sand osobno tražio da se članovi suzdrže bilo kakvih provokacija, ali to je očito bilo *jače od njih*“ (večernji.hr, 2019).
- „9 najgorih hrvatskih nastupa na Eurosongu: Nekima su *karijere propale* nakon ovog“ (index.hr, 2019).
- „No atraktivna estradna zvijezda iz Srbije svoj privatni život nastoji držati što dalje od javnosti. *Ni slava joj*, sudeći po njezinim izjavama, *nije 'udarila' u glavu*“ (jutarnji.hr, 2019).

U izvještavanju hrvatskih medija o Eurosongu uz poslovice i frazeme uočljiva je i upotreba slenga. Prema definiciji koju navodi Mirošničenko, sleng, odnosno žargon, je „govor pojedinih društvenih grupa“ (Mirošničenko, 2014: 3). Sleng odstupa od standardnog jezika te je lokalno usmjeren. „Mnoge su zvijezde igrale na modni *'ziher'*. Primjerice, Safura iz Azerbajdžana u haljini mini i maxi dužine s nijansama ljetne modrine“ (večernji.hr, 2010). Ovdje možemo vidjeti da je riječ „ziher“, koja je inače karakteristična za neformalni govor ljudi na području Zagreba i okolice, upotrebljena u ovom kontekstu na način da je poslužila kao zamjena za riječ „sigurnost“.

b) Korekcija

Uz poslovice, analiza je pokazala da je korekcija najučestalija stilski figura diskursa novinarsko-publicističkog stila. Korekcijom se ispravlja ili suprotstavlja ranije izrečenom odnosno napisanom (Bagić, 2012: 176).

Primjeri korekcije u hrvatskim medijima:

- „Usljedili su Ivan Mikulić i Boris Novković s *nezapaženim, ali ne pretjerano neuspješnim* plasmanima (večernji.hr, 2013).
- „Dvije godine kasnije Ukrajinka je Ruslana na pozornicu izašla odjevena kao spilska žena, otplesala, *točnije 'odrmala'* bokovima svoj *'Divlji ples'*, bacila publiku u delirij i pobijedila“ (jutarnji.hr, 2008).

U prvom primjeru možemo vidjeti kako je novinar Večernjeg pomoću korekcije čitateljima naglasio da je njegova prvotna tvrdnja da su Mikulić i Novković imali nezapažene nastupe na Eurosongu ipak u suštini netočna, budući da su obojica uspjela ući u finale i tamo završiti na 12. i 11. mjestu ukupnog poretka. U drugom primjeru novinar Jutarnjeg ispravlja rečenicu u kojoj je napisao da je pobjednica Eurosonga 2004. godine Ruslana „otplesala svoj divlji ples“ u „odrmala bokovima svoj divlji ples“. Korekcijom je novinar čitateljima slikovitije opisao Ruslanin performans, odnosno njene kretnje na pozornici.

3.3. Brzina i tečnost

Brzina, tečnost i postojanje sintaktične razine karakteristična su obilježja novinarsko-publicističkog stila. Gojević navodi da „na sintaktičkoj razini u publicističkome stilu prevladavaju imeničke konstrukcije i zbog toga je on apstraktni funkcionalni stil“ (Gojević, 2009: 28).

Prema Škiljanu, stilske figure „koje se odnose na sintaksu“ su figure konstrukcije (Škiljan, 1985: 6), stoga je njihova upotreba unutar novinarsko-publicističkog stila zamjetna.

3.3.1. Elipsa, akronim, anadiploza

Najčešće korištene figure konstrukcije u hrvatskim medijima prilikom izvještavanja o Eurosongu su elipsa, akronim i anadiploza.

a) Elipsa

Elipsa je „izostavljanje dijela ili dijelova rečenice, kojim se narušava sintaktička norma, ali rečenično se značenje realizira“ (Bagić, 2012: 92).

Primjeri korištenja elipse:

- „*Let 3 u finalu Eurosonga!*“ (jutarnji.hr, 2023).
- „*Albina nakon ispadanja s Eurosonga: Sve se događa s razlogom*“ (index.hr, 2021).

Iz navedenih primjera jasno je da novinari u rečenicama izostavljaju glagole bez da se posljedično gubi glavna misao rečenice. Korištenje elipse im omogućava brže i jednostavnije izvještavanje na sličan način na koji to radi ranije pojašnjena figura riječi metonimija. Novinar Jutarnjeg je u ovom slučaju izostavio glagol „je“, no značenje rečenice je ostalo nepromijenjeno. Isto tako možemo vidjeti da je Index upotrijebio elipsu prenoseći dojmove hrvatske predstavnice Albine Grčić nakon ispadanja na Eurosongu 2021. godine. U njihovom naslovu teksta izostavljen je glagol „poručila“, odnosno „rekla“ ili slično, no čitateljima je unatoč tome, zbog citata u nastavku, jasno da nedostaje jedan od tih glagola i razumiju informaciju koju im medij kroz naslov pruža.

b) Akronim

Još jedna stilska figura konstrukcije koja novinarima omogućava brzinu i tečnost u izvještavanju jest akronim. Prema Bagiću, akronim označava općepoznatu kraticu „sastavljenu od početnih slova (ili slogova) riječi višečlana izraza ili naziva“ (Bagić, 2012: 9).

Primjer korištenja akronima:

- „*EBU* o Letu 3: 'Politički stavovi su zabranjeni, treba imati na umu i golotinju'", (index.hr, 2023). – EBU = *European Broadcasting Union* (Europska radiodifuzna unija)
- „*HRT* objavio prijevod pjesme 'Mama ŠČ' na engleskom, poslali su ju *BBC-ju*“ (večernji.hr, 2023). – Hrvatska radiotelevizija/*British Broadcasting Corporation*.

DA BOLJE SHVATE

HRT objavio prijevod pjesme 'Mama ŠČ' na engleskom, poslali su ju BBC-ju



Poslušaj ovaj članak

00:00 / 04:29



Slika 8: Primjer akronima (večernji.hr)

NAJČITANIJE

IZNIJELA MIŠLJENJE

Mikulić o 'Hodu za život': 'Žene drage, u vašu vaginu ne dira, niti za vas hoda itko od tih ljudi'

ARHITEKT I INFLUENCER

Marku Babiću se zloćudna bolest vratila: Trpio sam stravične bolove, sarkom se...

NAGABALO SE...

Nakon brojnih šuškanja Albina je konačno otkrila status veze s nogometašem Hajduka

Akronim je najčešća figura konstrukcije koju hrvatski mediji koriste prilikom izvještavanja o Eurosongu. Razlog je uglavnom taj što pojednostavljuje pisanje. Primjerice, novinari gotovo uopće ne pišu puni naziv za britansku javnu televiziju BBC (*British Broadcasting Corporation*) jer je kratica za BBC naširoko poznata i prihvaćena, a pisanje kratice istovremeno pospešuje brzinu pisanja teksta. Učestalo je i korištenje akronima EBU (*European Broadcasting Union*). Naravno, u Hrvatskoj je najučestaliji akronim HRT, budući da označava kraticu za Hrvatsku radioteleviziju, koja je zadužena za izbor predstavnika Hrvatske na Eurosongu.

c) Anadiploza

Anadiploza je „ponavljanje završne riječi ili skupine riječi jednog stiha ili rečenice na početku idućeg stiha ili rečenice“ (Bagić, 2012: 32).

Primjer korištenja anadiploze:

- „Njezin poseban dragulj je, kaže Dragović, Albina, ali ne sumnja ni u *ovogodišnju pobjednicu Dore*. 'Ovogodišnja pobjednica Dore, Mia Dimšić, dokazana je umjetnica i vjerujem u nju bez obzira na bilo kakve plasmane na Eurosongu. Mia, želim ti dobar glas i mirno more - izjavila je Doris“ (24sata.hr, 2022).
- „Naime, norveški novinar Morten Westgaard otkrio je da se radi o prošlogodišnjem predstavniku Norveške na Eurosongu, pjevaču Andreasu Haukelandu, zvanom *Tix*. *Tix* je nastupio s pjesmom 'Fallen Angel', koja je imala potpuno drugačiju emociju od veselih vukova“, (24sata.hr, 2022).

Razlog zbog koje anadiplozu možemo uvrstiti među stilske figure koje pospješuju brzinu i tečnost izvještavanja je taj što anadiploza omogućava novinarima da novu rečenicu započnu s riječi s kojom su završili prethodnu rečenicu. Novinar posljedično ne mora puno razmišljati o tome kako nastaviti tekst ili koji izraz upotrijebiti. Kao što možemo vidjeti na jednom od primjera poviše, novinar 24sata je izvještavajući o norveškom izvođaču koji se krio ispod maske predstavnika Norveške završio rečenicu s njegovim umjetničkim imenom, a zatim je novu rečenicu ponovno započeo njegovim imenom. Korištenje anadiploze u ovom je slučaju sigurno bilo efikasnije od smišljanja zamjenskog termina za osobu o kojoj se izvještava.

3.3.2. Anafora i epifora

Anafora i epifora stilske su figure koje su usko povezane. Svrstavaju se u figure dikcije. Prema Škiljanovoj definiciji, figure dikcije su stilske figure „koje se odnose na izgovor“ (Škiljan, 1985: 6).

Anafora je „ponavljanje iste riječi ili skupine riječi na počecima uzastopnih stihova u pjesmi ili na počecima uzastopnih rečenica ili rečeničnih dijelova“ (Bagić, 2012: 32).

- „*Problem* je u tome što Käärija cilja istu publiku kao i Letovci. *Problem* je i u tome što će nastupati u istom polufinalu u kojem su i naši predstavnici, pa treba vidjeti ima li publika koja glasa dovoljno ‘sluha’ da u finale gurne dvije pjesme koje igraju na istu kartu“ (jutarnji.hr, 2023).
- „*Netta* je rođena 1993. godine u Hod HaSharonu, a kao djevojčica s obitelji je nekoliko godina živjela i u Nigeriji. *Netta* Barzilai s 529 bodova donijela je Izraelu pobjedu na sinoć održanom 63. Eurosongu“ (večernji.hr, 2018).
- „*Godine* 1996. Maja Blagdan donijela je sjajno 4. mjesto sa 'Svetom ljubavi', a isti uspjeh ponovila je Doris Dragović tri godine poslije s 'Marijom Magdalenom'. *Godine* 1998. Danijela Martinović s 'Neka mi ne svane' također je ostvarila sjajan plasman, 5. mjesto“, (večernji.hr, 2013).

Epifora je u kontrastu anafori. Bagić je novu stilsku figuru definirao kao „ponavljanje iste riječi ili skupine riječi na krajevima uzastopnih stihova, rečenica ili rečeničnih dijelova“ (Bagić, 2012: 108).

- „Privatno se voli odijevati vrlo ležerno, a kad dođe na pozornicu, austrijski pjevač transformira se u *Conchitu*. Nastupio je u više talent showa pod tim imenom, a s diplomom iz škole modnog dizajna po prvi put je 2006. izašao u javnost kao *Conchita*“, (24sata.hr, 2022).
- „Pokrenuta je istraga protiv delegacija nekoliko zemalja koje su navodno kupile glasove kako bi imale *što više bodova na Eurosongu*. Jedan od delegata nepoznate zemlje izjavio je da mu se nekoliko predstavnika drugih zemalja javilo kako bi se dogovorili o *bodovanju*. Neimenovani izvor radio je na ovogodišnjem natjecanju u Švedskoj, a optužio je pobjednike iz 2011., predstavnike Azerbejdžana, kako su ponudili dovoljno novca da se od njega može živjeti godinu dana kako bi im se '*sredilo*' *što više bodova*“, (večernji.hr, 2013).

Baš kao i anadiploza, i anafora i epifora novinarima omogućuju jednostavnije izvještavanje na način da smanjuju potrebnu količinu vremena za razmišljanje o kompleksnijem načinu slaganja rečenica. U prvom primjeru vidljivo je da je novinar Jutarnjeg opetovano koristio riječ „problem“ kako bi naglasio „opasnost“ koju finski predstavnik, u rezultatskom smislu, predstavlja hrvatskom predstavniku Letu 3. Novinar je možda mogao umjesto riječi „problem“ napisati „opasnost“ ili slično, ali je ponavljanjem iste početne riječi u novoj rečenici naglasio važnost i tobožnju ozbiljnost situacije. Anaforu je na sličan način upotrijebio i novinar Večernjeg izvještavajući o biografiji pobjednice Eurosonga 2018. godine Nette. Ponavljanjem njenog imena na počecima rečenica čitatelje je neprestano podsjećao na subjekta o kojem tekst govori i tako mu dao na višerazinskom značaju. Isti cilj imao je i novinar 24sata opisujući život pobjednice Eurosonga 2014. godine Conchite Wurst, no u ovom slučaju on se koristio epiforom, naglašavajući njeno ime na krajevima rečenica. Korištenje epifore imalo je ovdje isti učinak kao i korištenje anafore u ranije opisanom primjeru izvještavanja o Netti.

4. ANTITEZA – NEKAD VS. SAD

Eurosong je u 67 godina emitiranja uspio iznjedriti mnoge glazbene zvijezde poput Celine Dion, ABBE i Johnnija Logana. Međutim, sva nabrojana imena vežu se uz davniju povijest Eurosonga, točnije uz razdoblje od 1970.-ih do 1990.-ih godina. Kao što je već ranije u radu pojašnjeno, Eurosong je od početaka emitiranja do danas u mnogočemu evoluirao, zbog čega je došlo do generacijskog jaza. Naime, nije rijetkost da od obožavatelja Eurosonga starije dobi danas možemo čuti kako je „Eurosong nekad bio natjecanje pjesama“, „da više nije ono što je nekad bio“ i da „je izgubio smisao i vrijednost.“ Korijen ovakvog načina razmišljanja izniče u činjenici da je fokus Eurosonga u 20. stoljeću počivao isključivo na pjesmi. Predstavicima država za pobjedu je bilo dovoljno izaći na pozornicu, stati za mikrofon i pjevati, ali danas je formula za uspjeh puno kompleksnija, budući da je na Eurosongu ulaskom u 21. stoljeće osim zvuka izuzetno važna postala i slika, odnosno vizualni dojam. Također, na ranijim izdanjima Eurosonga natjecao se gotovo dvostruko manji broj država, što je značilo manju konkurenciju i manju neizvjesnost u ostvarivanju zadovoljavajućeg rezultata. Osim toga, veliki značaj za doživljaj Eurosonga imalo je pravilo o jeziku izvođenja pjesama. Poznato je da danas nema restrikcija u odabiru jezika na kojem će pjesma neke države biti izvedena, no nije oduvijek bilo tako. Tijekom prvih 10 godina natjecanja također nije bilo restrikcija, no tijekom tog razdoblja države su na Eurosong slale isključivo pjesme na službenom jeziku zemlje. Prvi slučaj kada je neka od država natjecateljica na natjecanje poslala pjesmu koja nije bila na službenom jeziku

države zabilježen je 1965. godine. Riječ je bila o Švedskoj, čiji je predstavnik Ingvar Wixell tada otpjevao pjesmu na engleskom i osvojio 10. mjesto. Potez Šveđana alarmirao je organizatore Eurosonga da razmisle o promjeni pravila, što su i učinili već 1966. godine. Pravilo da eurovizijska pjesma smije biti izvođena samo na službenom jeziku države zadržalo se do 1973., a ponovnu slobodu u odabiru jezika pjesme iskoristila Švedska koja je 1974. na Eurosong poslala grupu ABBA s pjesmom na engleskom jeziku Waterloo, koja je u kratkom roku osvojila Europu. Unatoč njihovom uspjehu, zabrana o pjevanju na stranom jeziku ponovno je stupila na snagu 1977. i zadržala se sve do 1998., kada je ponovno ukinuta, što se nije promijenilo do danas (eurovision.tv, 2019). Međutim, činjenica da su od 1977. do 1998. godine sve pjesme na Eurosongu prema pravilima trebale biti izvođene na službenom jeziku govori u prilog tome da starije generacije danas često ističu taj detalj kada uspoređuju Eurosong modernog vremena s onim kojeg se sjećaju iz svojih mlađih dana. Budući da se danas zamjetan broj zemalja odlučuje natjecati s pjesmama na engleskom jeziku, počelo se raspravljati o takozvanom gubitku nacionalnog identiteta država. Sergio Lucas Rojo identitet definira kao „skup značenja koji opisuju zajednicu, ali također može biti razlikovni karakter ili osobnost pojedinca“ (Lucas Rojo, 2020: 9). Napominje da razlikujemo više vrsta identiteta, no da su u kontekstu Eurosonga najvažniji osobni, kulturalni i nacionalni identitet. Eurosong komponira sva tri navedena identiteta, no osobni identitet je u kontrastu s nacionalnim i kulturnim identitetom. Osobni identitet odnosi se na osobno shvaćanje pojedinca o tome tko je, dok se nacionalni i kulturni identitet vezuju uz zajednicu, odnosno veću skupinu pojedinaca, to jest naciju (Lucas Rojo, 2020: 10). Prema John E. Josephu pojam nacije ima više značenja, no prvenstveno se definira kao kolektiv koje veže zajedničko podrijetlo i osjećaj pripadnosti (Joseph: 2008: 92). Eurosong možemo promatrati kao platformu koja je kreirana s ciljem da se različite nacije povežu i predstavljaju ostatku Europe i svijetu kroz pjesmu i nastup, tako da u svoj performans uklope kulturološke i nacionalne simbole. Natjecanje je oduvijek služilo tome da se nacionalnost pokaže i promovira (Meijer, 2013), a jedna od najvažnijih značajki koje definiraju nacionalni identitet jest jezik nacije, odnosno države. „Jezik nacije nudi nešto u što je većina ljudi oduvijek željela vjerovati, a to je da smo drugačiji“ (Joseph, 2004: 43), odnosno da se po nečemu razlikujemo od drugih i da smo jedinstveni. Različiti jezici u pjesmama na Eurosongu u svojoj su esenciji trebali biti odraz multilingvalne Europe, no dolaskom modernijih vremena dolazi do opadanja važnosti ovakvog razmišljanja i sve se više država predstavlja s pjesmama na neslužbenim jezicima, najčešće na engleskom. Od 1998., od kada je ukinuto pravilo o pjevanju na službenom jeziku države, do 2023. zabilježeno je čak 20 od 25 pobjedničkih pjesama koje su u potpunosti ili djelomično otpjevane na engleskom jeziku. Popularizacija engleskog jezika

u stihovima eurovizijskih pjesama prvenstveno je rezultat nastojanja država da se lakše sporazume s ostatkom Europe, odnosno da poruka njihove pjesme bude razumljiva svima. Engleski jezik u ovom je kontekstu univerzalni jezik, koji služi kao alat povezivanja. Ovakav način povezivanja primarno je orijentiran na povezivanje kroz zajedničke simbole i vrijednosti, dok su promocija nacionalnog i kulturnog identiteta od sekundarne važnosti.

Kada se u hrvatskim medijima uspoređuje Eurosong kakav je bio nekad i kakav poznajemo danas, najčešće se koristi stilski figura misli antiteza, kojom se nastoji naglasiti kontrast, odnosno suprotnost. Antitezom se „izražavaju suprotnosti u iskazu povezivanjem dviju riječi, sintagmi ili rečenica suprotnog značenja“ (Bagić, 2012: 51).

Primjeri antiteze nekad vs. sad:

- „Doris Dragović: 'U moje vrijeme *bavili smo se pjesmom, a danas se drže spektakla i njime bave*'“ (24sata.hr, 2022).
- „*Dok su devedesete bile godine u kojima je Hrvatska redovito na kraju Eurosonga završavana među prvih deset, od 2007. godine stvari su otišle nizbrdo*“ (večernji.hr, 2013)

Naime, vidljivo je da mediji zamjetno pišu o fenomenu evolucije Eurosonga te čak intervjuiraju zvijezde 90-ih poput Doris Dragović, koje zatim pomoću antiteze pojašnjavaju svoje stajalište o tome „zašto je prije bilo bolje“. Jako su česti tekstovi u kojima se o modernizaciji Eurosonga piše u negativnom kontekstu, dok onih koji hvale evoluciju natjecanja gotovo pa i nema.

5. TROPI, KIČ - IRONIJA

Prema Škiljanovoj definiciji, figure riječi odnosno tropi su stilske figure koje se odnose na promjenu značenja riječi (Škiljan, 1985: 6). U ovu kategoriju stilskih figura spadaju epiteti, metafore, personifikacija i poredbe.

Ironija je stilska figura misli kojom se na sarkastičan način izvještava ili izražava mišljenje o nekom događaju ili pojavi (Bagić, 2012: 165).

5.1. Epiteti, gradacija

Epitet je u najkraćoj definiciji ukrasni pridjev. Obično se dodaje nekom subjektu ili objektu kako bi se naglasila njegova određena karakteristika. Bagić upozorava da je važno razlikovati epitet od atributa, budući da epitet za razliku od atributa „imenicu obogaćuje poetskom karakterizacijom i nerijetko upozorava na govornikovu osjećajnost, percepciju ili specifičnu perspektivu motrenja“ (Bagić, 2012: 110). Epitet ima ekspresivnu funkciju, dok je atribut stilski neobilježen i zadaća mu je samo pobliže označiti imenicu (Bagić, 2012: 110).

Prilikom izvještavanja hrvatskih medija o Eurosongu, epitet je najčešća stilska figura koja je uočena analizom.

Primjeri epiteta:

- „Let 3 odradio svoj *spektakularni nastup* na eurovizijskoj pozornici, rakete i striptiz očito su bili pun pogodak!“, (dnevnik.hr, 2023).
- „*Zanosna Kubanka* je jedan od favorita za pobjedu na Eurosongu, poslušajte kako zvuči“ (index.hr, 2022).
- „Konstraktin prolazak u finale ovog *prestižnog natjecanja* izazvao je *golemo oduševljenje* u regiji, a njezin nastup potpuno je zaintrigirao obožavatelje Eurosonga“, (24sata.hr, 2022).
- „*Vrckasti predstavnik* Izraela uoči Eurosonga ponašanjem je naljutio javnost, a posebice potezom prema Miji Dimšić“ (dnevnik.hr, 2022).
- „*Zgodni Talijani* prije Eurosonga skinuli su se do kraja, a jednom od njih je prije tri godine pobjeda izmakla za dlaku!“, (dnevnik.hr, 2022).

- „Tko je eurovizijski pobjednik? *Ponosni biseksualac* karijeru je počeo u Voiceu“ (večernji.hr, 2019).



Slika 9: Primjer epiteta (večernji.hr)

- „*Kontroverzni bend* nakon provokacija na Eurosongu mora platiti kaznu!“ (večernji.hr, 2019).
- „U *dramatičnoj završnici* odlukom publike pobijedio Izrael!“ (večernji.hr, 2018).
- „Pobjednička pjesma Eurosonga ima *bizaran tekst*: 'Vodim svog Pikachua kući, ti si glup'“ (index.hr, 2018).
- „Tko je *osebujna pobjednica Eurosonga* i što njena pjesma zapravo znači“. (večernji.hr, 2018).
- „OVA *ATRAKTIVNA PLAVUŠA* PREDSTAVNICA JE SRBIJE NA EUROSONGU Uoči odlaska u Tel Aviv imala je *raskošno vjenčanje* od pola milijuna kuna“ (jutarnji.hr, 2018).
- „Sjećate li se *zgodne Grkinje* koja je pobijedila na Eurosongu? Evo kako danas izgleda“ (večernji.hr, 2018).
- „Poznato je da fanovi Eurovizije vole *ekstravagantne i živahne nastupe* te da je bitan

vizualni dojam“ (večernji.hr, 2017).

- „Eurosong 2010: Turski rokeri protiv *ostarjelog grčkog pop pjevača s mišićavim plesačima*“ (Index.hr, 2010).
- „Finci, čije ime znači Bog, nastupili su sa *strašnim demonskim maskama*“ (jutarnji.hr 2008).
- „Rus Dima Bilan osvojio Eurosong, Kraljevi ulice na *šugavom 21. mjestu*“ (index.hr, 2008).

Kroz primjere je vidljivo da su neki od najčešće korištenih epiteta vezani uz atraktivnost, ekscentričnost i bizarnost natjecanja. Ovo se podudara s modernim shvaćanjem Eurosonga kao audiovizualnog spektakla u kojem je bitno ostaviti dojam. Za natjecateljice se češće koriste epiteta koji se vezuju direktno uz izgled, pa je tako u naslovu Indexa „Kubanka zanosna“, dok Jutarnji u svom naslovu srpsku predstavnicu na Eurosongu 2018. godine naziva „atraktivnom plavušom“, a Večernji pobjednicu Eurosonga 2005. godine opisuje kao „zgodnu Grkinju.“ Ipak, nije za zanemariti ni činjenicu da se i muški natjecatelji također objektiviziraju pa tako u naslovu dnevnik.hr-a možemo pročitati da su talijanski predstavnici na Eurosongu 2022. godine „zgodni i da su se skinuli do kraja“. Također je uočljivo da se epiteta poput „osebujan“, „ponosan“, „neobičan“ i „kontroverzan“ više vezuju uz natjecatelje koji se po nečem ističu ili koji su pripadnici LGBT skupine. Primjerice, izraelsku predstavnicu i pobjednicu Eurosonga 2018. godine se u tekstovima nazivalo „osebujnom“, budući da je svojim performansom i izgledom odudarala od ostatka konkurencije i kao takva izazivala impresiju kod gledatelja. Pobjednik Eurosonga 2019. godine Duncan Laurence nazvan je „ponosnim biseksualcem“ jer je otvoreno pred novinarima priznao da voli oba spola i da se toga ne srami. Mediji u Hrvatskoj kada izvještavaju o Eurosongu jako često pomoću epiteta vole isticati takozvane „neobičnosti“ natjecanja i njegovih kandidata, čime se posljedično osnažuje narativ da je Eurosong postao „neobično natjecanje“, što nažalost u narodu često nema pozitivnu konotaciju.

Analiza je pokazala i da se epiteta u nekim slučajevima vežu uz gradaciju, koja inače spada u figuru misli. Gradacija je „postupno pojačavanje ili ublažavanje kakve predodžbe, emocije, misli ili ideje nizanjem značenjski bliskih izraza“, (Bagić, 2012: 126).

Primjeri gradacije:

- „Pjesma se zove ‘Cha, cha, cha’, a Finac koji ju izvodi *još je luđi* od Leta 3: ‘Imamo

- novog favorita“ (jutarnji.hr, 2023).
- „Ima i onih kojima je pjesma *bizarna, loša i neslušljiva*“, (jutarnji.hr, 2023).
- „*Sve gore i gore*: Naše najbolje plasirane pjesme na Eurosongu u ovih 21. godinu!“ (dnevnik.hr, 2013).

Iz priloženih primjera možemo vidjeti da se gradacija u medijskim tekstovima najčešće kreira nizanem, odnosno stupnjevanjem epiteta. U tekstu koji je objavio Jutarnji, a u kojem se novinar referira na pjesmu finskog predstavnika na Eurosongu 2023. godine, spominje se da je nekim obožavateljima natjecanja pjesma „*bizarna, loša i neslušljiva*.“ Ovakvim gradacijskim vezanjem epiteta naglašen je negativan doživljaj pjesme od strane pojedinaca.

5.2. Metafora, personifikacija, poredba

a) Metafora

Metafora je prijenos značenja s jedne riječi na drugu, odnosno zamjena konteksta. Prema Bagiću „metaforičko se značenje, prema klasičnoj retorici, oblikuje u srazu pravog (konvencionalnog, proprium) i nepravog (prenesenog, improprium) značenja. Ono se uvijek događa u kontekstu i višestruko je ovisno o njemu. Povezujući različita područja, metafora reorganizira naše viđenje svijeta, pokreće imaginaciju, obogaćuje percepciju, a iskazu priskrbiljuje neposrednost i slikovitost“ (Bagić, 2012: 187).

Hrvatski mediji koriste se mnogim metaforama kada izvještavaju o Eurosongu, a jedna od najučestalijih metafora koja se pojavljuje je takozvana ratna metafora. Kako bi prikazali natjecateljski duh Eurosonga, novinari upotrebljavaju imenice, glagole i pridjeve koji se usko vežu uz ratno stanje i borbu i time natjecanju daju na dramatičnosti. Primjerice, nakon što je Let 3 ušao u finale Eurosonga 2023. godine, pojedini mediji izvijestili su o tome na način da su pisali da je Let 3 „izborio finale Eurosonga“.

- „U prvoj eurovizijskoj polufinalnoj večeri nastupili su predstavnici Hrvatske, riječka grupa Let 3 s pjesmom *Mama ŠČ!*, te *izborili* finale“ (index.hr, 2023).
- „Hrvatska je nakon dugih šest godina *izborila* prolazak u finale Eurosonga“ (dnevnik.hr, 2023).

U nekim slučajevima ratna metafora kombinirala se s metaforom vatre:

- „Pogledajte spektakl kojim je Let3 *zapalio* Europu i *izborio* finale Eurovizije“ (večernji.hr, 2023).
- „Ščovječe, kakav nastup! Letovci skinuli kapute pa *zapalili* arenu u Liverpoolu: Ovo smo čekali!“ (24sata.hr, 2023).

MAMA ŠĆ!

VIDEO Pogledajte spektakl kojim je Let3 zapalio Europu i izborio finale Eurovizije

Poslušaj ovaj članak
00:00 / 01:43



Foto: Phil Noble/REUTERS

Slika 10: Primjer ratne metafore (večernji.hr)

Ovo su još neki od primjera ratnih metafora:

- „Fanovi Eurosonga oduševljeni finskim predstavnikom: *'Apsolutna dominacija'*“, (index.hr, 2023).
- „Atraktivne Srпкиnje *poharale su binu*, pogledajte njihov nastup u drugoj polufinalnoj večeri Eurosonga“ (dnevnik.hr, 2021).
- „Tijana se često s neistomišljenicima *obračunava* na društvenim mrežama“ (večernji.hr, 2017).

- „Eurosong ipak pred publikom: Albina će u Rotterdamu *boje Hrvatske braniti* pred 3.500 ljudi“ (jutarnji.hr, 2021).
- „Eurosong je trenutno svakako jedan od najdulje emitiranih showova na svijetu, a od danas ćemo na malim ekranima moći pratiti njegovo 57. izdanje u kojem će u Azerbajdžanu pjevačke *snage odmjeriti* 42 zemlje“ (index.hr, 2012).
- „Osebjuna pjevačica, koja je prije dvadeset godina bila muškarac i zvala se Yaron Cohen, *potukla je svu konkurenciju* na izraelskom izboru predstavnika za Eurosong, ostala vjerna svom zaraznom pop zvuku te pobijedila s pjesmom 'Ding Dong' koju pjeva na hebrejsko-engleskom jeziku“ (jutarnji.hr, 2011).

Vidljivo je učestalo korištenje ratnih metafora, što ni ne čudi s obzirom da je Eurosong glazbeni festival natjecateljskog duha, pa na eurovizijsku pozornicu možemo metaforički gledati i kao na „borbeno polje.“ Zamjetno je da se sintagma „ušao/ušla u finale“ često zamjenjuje s „izborio/izborila finale.“ Budući da države moraju proći u finale kroz polufinala, novinari imaju tendenciju pisati da se pjevači međusobno „bore za prolaz.“ Kada netko ostvari dobar rezultat, piše se da je „potukao konkurenciju“. Vrlo često se spominje „vatra“, odnosno glagol „gorjeti“ ili „zapaliti“ kada se želi naglasiti da je neki izvođač imao dinamičan nastup. Ovakav način korištenja metafori produbljuje u gledateljima osjećaj navijanja i stvara svjesnost o konkurentskoj prirodi natjecanja. No, ratne metafore i metafore koje simboliziraju žar borbe nisu jedine metafore koje su analizom detektirane.

Primjeri ostalih metafora:

- „Prije 25 godina na Eurosongu je pobijedila transrodna Dana, *konzerve su bile bijesne*“ (index.hr, 2023).
- „Dino Merlin: Dobro sam prošao *u džungli* u kojoj se politički glasuje“ (večernji.hr, 2011).
- „Traperice, fina bijela košulja i sako, dobitna mu je formula. Bolja od 'gitaroseksualca' Toma Dica iz Belgije, odjevenog u plavu košuljicu i prsluk, dok *zavodi gitaru pjesmom* „Ja i moja gitara“, (večernji.hr, 2010).

U navedenim primjerima možemo vidjeti da su se novinari koristili raznim vrstama metafore, kao što je primjerice metafora ljubavi u opisu nastupa belgijskog predstavnika iz 2010. godine

Toma Dica, koji je navodno tijekom performansa „zavodio svoju gitaru“, te metaforom džungle koju je bosanskohercegovački predstavnik 2011. godine Dino Merlin iskoristio kako bi opisao kompleksnost glasanja, odnosno geopolitički uvjetovan sistem razmjene bodova na Eurosongu.

b) Personifikacija

Metafora je usko vezana za personifikaciju. To možemo vidjeti na sljedećim primjerima.

- „Švedska je pobijedila, a cijela *dvorana je skandirala* ‘Cha, cha, cha’. Let 3 završio na 13. mjestu!“ (jutarnji.hr, 2023).
- „Tijekom nastupa jedna *dojka 'pobjegla'* je iz haljine, ali Javine ju je brže-bolje vratila natrag na svoje mjesto“ (24sata.hr, 2022).

Personifikacija je stilska figura kojom se neživim predmetima daju obilježja živih (Bagić, 2012: 245). Dvorana dakako nije živo biće pa kao takva ne može skandirati. Ljudi okupljeni u dvorani su skandirali (što je također istovremeno i primjer metonimije), no dvorani su se u ovom konkretnu primjeru pripisala obilježja ljudi. Isti slučaj vidimo i u primjeru teksta objavljenog na 24sata, u kojem se navodi da je predstavnici Ujedinjenog Kraljevstva 2005. godine Javine „dojka tijekom nastupa pobjegla iz haljine.“ Ovdje je jasno da je riječ o personifikacijskoj metafori, jer dojka kao jedinstveni organ nema noge da bi mogla pobjeći. Međutim, korištenjem personifikacije u korelaciji s metaforom se čitateljima u ovom slučaju željela na maštovit način oslikati činjenica da je britanska predstavnica skoro pokazala grudi publici zbog dubokog dekoltea haljine u kojoj je nastupila.

c) Poredba

Poredba je stilsko sredstvo kojim se pojmovi povezuju odnosno uspoređuju na temelju sličnosti ili zajedničkog obilježja (Bagić, 2012: 256).

Primjeri poredbe:

- „Odjevene u svjetlucave crne čipkaste kostime, Sanja Vučić, Ksenija Knežević i Ivana Nikolić užarile su atmosferu na natjecanju te su *poput pravog uragana* poharale pozornicu svojim plesnim pokretima“ (dnevnik.hr, 2021).
- „Poljske predstavnice uznemirile gledatelje: *Izgedaju kao sekta*“ (večernji.hr, 2019).
- „Ekscentrična oprava, punašna građa i obilje samopouzdanja Nettu su pretvorili u miljenicu publike, a mnogo se govorilo i o poruci njezine pjesme – posvećene muškarcima koje djevojke *odbacuju kao čarape*“ (dnevnik.hr, 2019).
- „U Portugalu su pobjednika Eurosonga dočekali *kao nogometnog heroja*“ (večernji.hr, 2018).
- „Golema Bjork *izgledala je poput vulkana* koji je umjetnik Christo omotao tonama crvene svile“, (večernji.hr, 2010).

Novinari u Hrvatskoj prilikom izvještavanja o Eurosongu često koriste poredbe kako bi slikovitije opisali neki aspekt natjecanja, najčešće nastupa. U tekstu dnevnik.hr-a u kojem se izvijestilo o nastupu srpskih predstavnica na Eurosongu 2021., grupe Hurricane, je u poredbi iskorištena igra riječi, budući da se scenska energija djevojaka usporedila s uraganom, što prevedeno na engleski znači ime grupe. Večernji je opisujući nastup poljskih predstavnica 2019. godine iskoristio u naslovu citat jednog od gledatelja koji ih je usporedio sa sektom. Korištenjem ove poredbe u citatu pobliže su pojasnili prvi dio naslova, u kojem su tvrdili da je nastup Poljakinja „uznemirio gledatelje“. 2010. godine Island je na Eurosongu predstavljala Hera Bjork, koja je nastupila u dugoj crvenoj haljini, zbog čega ju je novinar Večernjeg usporedio s vulkanom. U naslovu „Golema Bjork izgledala je poput vulkana koji je umjetnik Christo omotao tonama crvene svile“ (večernji.hr, 2010) može se uočiti i doza ironije, stilske figure misli, koja će pobliže biti opisana u nastavku.

5.3. Ironija i kič

Hrvatski mediji prilikom izvještavanja o Eurosongu često koriste riječi „parada“, „cirkus“ i „kič“, koji simboliziraju vizualnu komponentu natjecanja.

- „*Parada kiča: Predstavnik Crne Gore od bijesa se rasplakao*“ (24sata.hr, 2017).
- „I dok jedni ne mogu shvatiti u čemu je tajna i koga uopće briga za *cirkus* koji svake godine nastaje oko glazbenog natjecanja, oni drugi znaju da je riječ o odličnoj trash zabavi“ (index.hr, 2017).
- „Davnih dana je Eurosong izgubio svaki smisao osim *kičeraja*“ (večernji.hr, 2013).
- „Eurosong se od šlager festivala posebno u posljednjih desetak godina pretvorio u *pravi cirkus ili paradu kiča*“ (jutarnji.hr, 2008).

Razvojem natjecanja došlo je opće popularizacije mišljenja u Hrvatskoj, ali i u regiji, da je Eurosong modernog doba postao festival „lakih nota“, koje više ne uživa status i ugled kakvo je imao stoljeće unatrag (Milenković, Stamenković, 2013, 151). U narodu se već godinama može čuti uzrečica „Eurosong je parada kiča i neukusa“, a o fenomenu kiča već je 1950. pisao Hermann Broch, koji je uveo pojam *kitschmena*, odnosno „čovjeka lošeg ukusa i načina na koji on gleda, uživa i ponaša se kad se suoči s umjetničkim djelom“ (Dorfles, 1968: 15, cit. prema Broch, 1950). Allatson navodi da je Broch već u svom ranijem eseju iz 1933. godine tvorca kiča okarakterizirao kao „etički izopačenog, zločinca“ (Allatson, 2007: 88, cit. prema Broch, 1933). Prema Brochovoj definiciji, kič je „zlo u vrijednosnom sustavu umjetnosti“ (Allatson, 2007: 88, cit. prema Broch, 1933). Iz ovog se da zaključiti da riječ kič vuče za sobom negativne asocijacije još iz vremena prije Eurosonga. Kako bismo dodatno razumjeli pojam kiča i njegovu poveznicu s Eurosongom, potrebno je definirati pojam popularne kulture. Kako ističu Labaš i Mihovilović, definicija popularne kulture zapravo je nepostojeća, budući da postoje različita shvaćanja o tome što bi ona mogla biti (Labaš, Mihovilović, 2011: 96). Ipak, kada govorimo o popularnoj kulturi, najčešće se referiramo na spektakl određene vrste (Labaš, Mihovilović, 2011: 105). U slučaju Eurosonga, riječ je o medijskom spektaklu, kojeg karakterizira senzacionalizam. Premještanjem fokusa s pjesme na vizualni identitet, slika postaje najbitnija stavka ovog natjecanja, što se podudara s definicijom spektakla Labaša i Mihovilović:

„*Spektakl se zasniva na vizualnoj reprezentaciji te stoga možemo govoriti o medijskom*

spektaklu – gotovo svi današnji vizualni identiteti prenose se preko medija, bilo da je riječ o internetu ili plakatu. U stvaranju fikcije i spektakla te odmicanju od realnosti slika ima najveću moć utjecaja“ (Labaš, Mihovilović, 2011: 105).

S obzirom na navedeno možemo tvrditi da je Eurosong medijski spektakl i da je kao takav dio popularne kulture. Međutim, potrebno je razumjeti razliku između visoke i niske kulture. Labaš i Mihovilović naglašavaju da se popularna kultura usko veže uz shvaćanje niske kulture, čija je glavna karakteristika niska umjetnička vrijednost. Primjerice, klasična glazba se često uzima kao primjer visoke kulture, dok se pop glazba smatra dijelom niske kulture i kao takva je inferiorna klasičnoj glazbi, budući da prema shvaćanjima određenog dijela istraživača, pop glazba, za razliku od klasične, nema društvenu niti umjetničku vrijednost (Labaš, Mihovilović, 2011: 105). Na Eurosongu su se kroz godine predstavile pjesme raznih žanrova, no čini se kao da je generalni konsenzus da Eurosong ne može iznjediti pjesmu koja bi spadala u domenu visoke kulture. Ove su se teme u svom radu dotaknule i Milenković i Stamenković, koje su citirale navode Anthonyja Easthopea, koji je opisujući razliku između niske i visoke kulture ustanovio da se za „glazbu i vizualnu umjetnost niske vrijednosti može reći da su šund i kič“ (Milenković, Stamenković, 2013: 149, cit. prema Easthope, 2006). Ako baš sve pjesme s Eurosonga označimo kao pjesme niske kulture, po Easthopeovoj definiciji dolazimo do shvaćanja da su baš sve eurovizijske pjesme kič, odnosno prema Brochu ultimativno zlo. Naravno, ovakvo shvaćanje Eurosonga kao glazbenog natjecanja je u najmanju ruku diskutabilno, ali činjenica jest da je modernizacijom natjecanja i ulaskom Eurosonga u 21. stoljeće upravo ovo shvaćanje postalo široko rasprostranjeno među masama, a odrazilo se i na medije u Hrvatskoj, zbog čega je zamjetna sve češća upotreba ironije, stilske figure misli kojom se prema Bagićevoj definiciji na sarkastičan način izvještava ili izražava mišljenje o nekom događaju ili pojavi (Bagić, 2012: 165).

Primjeri ironije:

- „Najkontroverzniji trenutak u povijesti Eurosonga definitivno je pobjeda austrijske žene s bradom 2014. godine. *A nije cirkus, nego Eurosong*“ (večernji.hr, 2018)
- „Ekscentrična djevojka koja je *otkokodakala do pobjede*: Tko je Netta, prošlogodišnja pobjednica Eurosonga?“ (dnevnik.hr, 2019)
- „Eurosong: Dominacija *polugolih žena*, transvestita i čudnih rokera“ (jutarnji.hr, 2006).

Kao što možemo vidjeti, sva tri navedena primjera povezana su uz poimanje modernog Eurosonga kao spektakla kiča. U tekstu Večernjeg ističe se da je pobjedu na Eurosongu 2014. godine odnijela žena s bradom te se sarkastično dodaje da nije riječ o cirkusu, nego Eurosongu. Novinar je upotrebom ironije čitatelju dao do znanja da smatra da pobjeda Conchite na Eurosongu ide u prilog općem vjerovanju da je Eurosong postao svojevrsni teatar apsurda. 2018. godine na Eurosongu je pobijedila izraelska predstavnica Netta, koja je pjevajući pjesmu *Toy* na pozornici ispuštala zvukove slične kokodakanju. Dnevnik.hr ironično koristi tu činjenicu u naslovu kako bi naglasio da je apsurd odigrao ulogu u njenom trijumfu. Sarkazam je u naslovu upotrijebio i novinar Jutarnjeg kada je opisujući Eurosong na početku 21. stoljeća istaknuo da se radi o natjecanju „polugolih žena, transvestita i čudnih rokera“. Naravno, nizanje ovih pojmova ovdje nema pozitivnu konotaciju te se naslovom zapravo želi poručiti da se radi o festivalu kiča na kojem natjecatelji odlaze u ekstreme u želji da se istaknu i pobijede.

PRISJETILI SMO SE

Ekscentrična djevojka koja je otkokodakala do pobjede: Tko je Netta, prošlogodišnja pobjednica Eurosonga?

Piše **I.M.**, 18.05.2019 @ 13:13 ♦ **CELEBRITY**



Slika 11: Primjer ironije (dnevnik.hr)

6. IDEOLOŠKI ASPEKT: RODNE TEME

Već smo ranije pojasnili ideološki okvir Eurosonga, a sada ćemo na temelju primjera u nastavku pokazati kako različitim ideologijama koje se provlače kroz Eurosong pristupaju mediji u Hrvatskoj. Rodna pripadnost eurovizijskih natjecatelja i obožavatelja često se ističe u naslovima i tekstovima hrvatskih medija.

Jedan od naslova na Indexu glasi:

„Zašto Eurosong nazivaju Svjetskim prvenstvom gayeva?“ (index.hr, 2019).

U tekstu se zatim čitateljima daje odgovor na pitanje iz naslova tako da se nabrajaju natjecatelji koji su kroz povijest pripadali LGBT skupinama.

„Činjenica je da veliki broj fanova Eurosonga pripada LGBT zajednici, a ni brojni natjecatelji Eurosonga tijekom posljednje 64. godine nisu sakrivali da su gay. Euroviziju neki, pogrдно ili ne, nazivaju Olimpijskim igrama gayeva ili Svjetskim prvenstvom gayeva, a natjecanje je do sada imalo i nekoliko pobjednika koji su otvoreno govorili o svojoj seksualnoj opredijeljenosti“, (index.hr, 2019).

Ovo su još neki od Indexovih naslova:

- *„Gej zajednica poludjela za Letom 3: 'Pridržite mi raketu“*, (index.hr, 2023).
- *„Tko je pobjednik Eurosonga: Objavio je da je biseksualac i snimio goli video“* (index.hr, 2019).
- *„Razbjesnila vjernike u Europi: Ona je prva LGBT osoba koja je pobijedila na Eurosongu“* (index.hr, 2017).

Gej zajednica poludjela za Letom 3: “Pridržite mi raketu”

Index Magazin
16.11. 14. svibnja 2023.



Slika 12: Primjer rodne ideologije (index.hr)

NAJNOVIJE NAJČITANIJE V

- 21 ANKETA Jesu li Marco i Pz zaslužili pobjedu u Plesu s zvijezdama?
- 21 Marco Cuccurin pobjednik sa zvijezdama
- 21 Trogiranka Ela u Superpotj pobijedila svih pet lovaca i 25.000 eura
- 21 Film o najdugovječnijem zapovjedniku Auschwitza i favorit Cannesa: "Ježi kost"

Večernji.hr se također na sličan način „bavi“ LGBT zajednicom u svojim naslovima i tekstovima. Ovako u jednom od tekstova novinar Večernjeg pojašnjava razlog zbog čega je Eurosong toliko privlačan *queer* zajednici.

„S obzirom na nezaobilaznu visoku razinu kiča, Eurovizija je jako i dugo popularna među homoseksualcima i zastave duginih boja često se vijore u publici uz nacionalne zastave. (večernji.hr, 2018).

Ovo su neki od naslova večernjeg.hr:

- „Gay Rom želi predstavljati Srbiju na Euroviziji: 'Etiketiranje me ne dira“ (večernji.hr, 2023).
- „Francuski predstavnik na Eurosongu je 19-godišnji transseksualac“ (večernji.hr, 2019).
- „Mrzi medije, koketirao je s drogama i privlači ga biseksualnost“ (večernji.hr, 2017).

Naslovi jutarnjeg.hr:

- „Srpski predstavnik obojio kosu, zavezao kečke i poručio da je gay: ‘Koliko se ljudi danas prekrstilo kad me vidjelo‘“ (jutarnji.hr, 2023).
- „Transseksualka Dana opet ide na Eurosong“ (jutarnji.hr, 2011).

Naslovi 24sata:

- „Loreen i Alessandra priznale da su biseksualne: 'Koga briga je li u pitanju muškarac ili žena...'“ (24sata.hr, 2023).
- „Rusi žele otjerati transvestita, Conchitu Wurst, s Eurosonga“ (24sata.hr, 2014).

Naslovi dnevnik.hr-a:

- „Voditelj Eurosonga ne skriva koliko voli svog supruga: Uhvaćeni u vrućim poljupcima u backstageu“, (dnevnik.hr, 2019).
- „Oprostili mu homofobične izjave - On je pobjednik 60. Eurosonga!“ (dnevnik.hr, 2015).

Svih pet medija u naslovima i tekstovima koristi riječi vezane uz seksualnu ideologiju Eurosonga. Važno je napomenuti kako isticanje seksualnosti natjecatelja i obožavatelja Eurosonga u medijima može za posljedicu imati kreiranje javnog mišljenja da je takvo što „neprirodno“ i kao takvo neprihvatljivo. Analizom nije pronađen niti jedan naslov ili tekst koji je čitatelje informirao o tome da je neki natjecatelj ili obožavatelj heteroseksualan. Također nije pronađen niti jedan tekst koji je pojašnjavao zašto heteroseksualni ljudi prate natjecanje i koliki oni postotak gledateljstva zapravo čine.

7. GEOPOLITIČKI ASPEKT

Osim o rodnoj ideologiji, hrvatski mediji su u kontekstu Eurosonga nerijetko izvještavali i o problemima geopolitike.

Ovako problem geopolitike opisuje Večernji u jednom od tekstova:

„Nastala tijekom Hladnoga rata, Eurovizija je, uz glazbu, jednako sadržavala i geopolitičke drame. Prošle godine Ukrajina ruskoj pjevačici Juliji Samoilovoj nije dopustila ulazak u zemlju zbog sukoba Moskve i Kijeva uslijed ruskog pripojenja Krima. Napetosti između dviju zemalja je bilo i godinu prije kada je ukrajinska pjevačica Jamala pobijedila s pjesmom '1944' koja je govorila o Staljinovom protjerivanju krimskih Tatara tijekom Drugoga svjetskog rata. Ranije je bilo brojnih diplomatskih incidenata, od austrijskog bojkota 1969. zbog održavanja natjecanja u Francovoj Španjolskoj do odbijanja Armenije da sudjeluje na Eurosongu u suparničkom i susjednom Azerbajdžanu 2012. Nekoliko puta, kako bi se izbjegle političke tenzije, sudionici su zamoljeni da promijene ili modificiraju svoje pjesme“ (večernji.hr, 2018).

Naslovi večernjeg.hr:

- *„Švedska i Srbija slavile na Eurosongu zahvaljujući susjedima“ (večernji.hr, 2012).*
- *„Dino Merlin: Dobro sam prošao u džungli u kojoj se politički glasuje“ (večernji.hr, 2011).*

Naslovi jutarnjeg.hr:

- *„Presudio nam je vikinški blok: Uz njih i Ruse nismo imali skoro nikakve šanse doći do finala“, (jutarnji.hr, 2021).*
- *„PJEV (BEZ) POLITIKE Nema Eurosonga bez politiziranja: Žižek je to već dokazao na ideologiji zahoda“ (jutarnji.hr, 2019).*

Presudio nam je vikinški blok: Uz njih i Ruse nismo imali skoro nikakve šanse doći do finala

Računica je jasna. Od deset zemalja koje su ušle u finale u utorak, sedam ih pripada Eurosong blokovima

Piše: Tomislav Novak Objavljeno: 19. svibanj 2021. 19:20

Share Twitter Email



Albina, infografika matematike Eurosonga
© Ebu/Thomas Hamses, Zoran Skorić

Slika 13: Primjer geopolitike u naslovu (jutarnji.hr)

Naslovi index.hr-a:

- „Mama ŠČ! prepolitična za Eurosong? Političke kontroverze oduvijek prate taj izbor“ (index.hr, 2023).
- „Cipar traži ukidanje glasova grčkog žirija na Eurosongu jer su od njih dobili 4 boda“ (index.hr, 2023).
- „Geopolitika i blještavilo: Ovoj zemlji se predviđa pobjeda na Euroviziji“ – Važno je napomenuti da je ovdje riječ o Ukrajini, koja je te godine bila veliki favorit za pobjedu na Eurosongu zbog ruske invazije. U konačnici je i pobijedila.

Naslovi 24sata:

- „Hrvatska je bijesna na slovenski žiri, dali su nam nula bodova: 'Ove godine ljetujete u Trstu!'“ (24sata.hr, 2023).
- „Hrvatska je 1993. bila u ratu, a od većine zemalja dobila je nulu“, (24sata.hr, 2022). – Tekst je bio reakcija na favoriziranje Ukrajine koja je te godine i pobijedila, nekoliko mjeseci nakon početka ruske invazije.

Analizom je utvrđeno da su gotovo svi portali, izuzev dnevnik.hr-a, u većoj mjeri izvještavali o političkim kontroverzama i blokovskom glasanju na Eurosongu. Najčešće se u naslovima i tekstovima vrši komparacija uspjeha Hrvatske i ostalih zemalja te se za nezadovoljavajući rezultat 'krivi' blokovsko lobiranje drugih država. Također se često spominju i odnosi Hrvatske i susjednih zemalja koje se natječu te ih se krivi ukoliko s njihove strane izostanu bodovi za naše predstavnike. Nadalje, česti su tekstovi u kojima se Eurosong karakterizira kao političko natjecanje, a kao argumenti u prilog tome najčešće se spominju pobjede Ukrajine 2016. i 2022. godine.

8. ZAKLJUČAK

Cilj ovog rada bio je uočiti uzorke u izvještavanju hrvatskih medija o Eurosongu tijekom 21. stoljeća. Za potrebe istraživanja prezentacije Eurosonga u hrvatskim medijima korištena je kvalitativna analiza diskursa, analiza sadržaja i analiza stila. Kao jedinice analize izabrani su tekstovi objavljeni na portalima večernji.hr, jutarnji.hr, 24sata, index.hr i dnevnik.hr. Ovi web-portali su prema podacima *SimilarWeba* redovito među najčitanijima u Hrvatskoj, što znači da se obraćaju najvećem dijelu medijskih konzumenata, čime posljedično imaju najveći utjecaj na kreiranje javnog medijskog diskursa te također javnog mnijenja o natjecanju.

Rad je započeo kratkim uvidom u povijest Eurosonga i presjekom rezultata koja je Hrvatska ostvarila na natjecanju od 1993. godine, kada je prvi put sudjelovala kao samostalna država, do danas. Također je opisana evolucija Eurosonga od natjecanja na kojem je bila bitna samo pjesma do velikog medijskog spektakla u kojem je itekako bitan vizualni dojam. U radu su se također pomoću literature pojasnili neki od ključnih pojmova kao što su kič, spektakl i umjetnost. Razvojem demokracije i liberalizma diljem Europe došlo je do sve većeg povezivanja Eurosonga sa širenjem rodnih i političkih ideologija. Natjecanje se danas promatra kao platforma za promicanje ljudskih prava, posebno LGBT skupina koje čine velik udio gledateljstva. Eurosong se također promatra i kao izuzetno ispolitiziran događaj, u kojem susjedski odnosi, politička nadmetanja i sukobi imaju veliku ulogu u kreiranju rezultata. O ovim fenomenima pišu i mediji u Hrvatskoj, koji Eurosong često opisuju kao politički događaj i to uglavnom u negativnom kontekstu. Što se rodne ideologije tiče, subjekti naslova i tekstova analiziranih medija većinom su natjecatelji koji su pripadnici LGBT skupina ili koji po nečemu odskaču od ostatka konkurencije. Heteroseksualnost natjecatelja rijetko je u fokusu medijskog izvještavanja.

Kako bismo precizno analizirali diskurs i stil izvještavanja hrvatskih medija o Eurosongu, u radu su popisane i definicije diskursa, jezika, stila i stilskih figura. Pojašnjene su tipične osobine novinarsko-publicističkog stila te je analizom utvrđeno da se mediji u Hrvatskoj često služe stilskim izražajnim sredstvima prilikom izvještavanja o eurovizijskim događajima. Najučestalije korištene stilske figure su figure riječi, od kojih prevladavaju epiteti i ratne metafore. Epiteti se uglavnom koriste kako bi se naglasila neka karakteristika natjecanja ili izvođača, dok su ratne metafore u funkciji naglašavanja kompetitivnosti natjecanja. Uz

metafore se često veže i personifikacija. Personifikacija je stilska figura kojom se neživim predmetima daju obilježja živih. Novinari ovu figuru koriste u izvještavanju o Eurosongu kako bi čitateljima slikovitije opisali atmosferu tijekom nekog nastupa ili općenito tijekom natjecanja. Iz istih razloga primjetno je i korištenje poredbi, stilske figure koja povezuje pojmove na temelju zajedničke sličnosti. Analizom je utvrđeno da se poredbe najčešće koriste u funkciji opisivanja eurovizijskih performansa. Također je zamjetno korištenje metonimije. Metonimija je jedna od najkarakterističnijih stilskih figura publicističkog stila. Novinari je koriste učestalo jer omogućava kraće, a efikasnije oblikovanje misli.

Hiperbola je stilska figura misli kojom se preuveličava važnost ili posebnost nekog događaja, odnosno eurovizijskog fenomena. Novinari u Hrvatskoj prilikom izvještavanja o Eurosongu vrlo često koriste hiperbolu kako bi stvorili dojam dramatičnosti i napetosti u naslovima i tekstovima i tako privukli čitatelje. Litota je u kontrastu hiperboli i novinari je koriste da umanje važnost ili ozbiljnost nekog događaja, odnosno eurovizijskog fenomena. Novinari perifrazama pokazuju šire razumijevanje nekog izraza i njegove simbolike. Tako će primjerice umjesto Hrvatska napisati Lijepa Naša, čime posljedično tekst izgleda rečenično bogatiji i profinjeniji. Antiteza je najčešće u funkciji opisivanja razlike između onog što je ljudima Eurosong predstavljao nekad i što predstavlja sad. Evolucija Eurosonga dovela je do modernog shvaćanja Eurosonga kao „cirkusa i parade kiča“, a ovo se shvaćanje odrazilo i na medije u Hrvatskoj, koji nerijetko koriste upravo ove pojmove kada opisuju Eurosong modernog doba. U tim se prilikama često služe ironijom, stilskom figurom koja im omogućava da kroz sarkazam iznesu svoje mišljenje o natjecanju. Najučestalije korištene figure diskursa su poslovice i korekcija. Korekcijom se ispravlja ili suprotstavlja ranije izrečenom odnosno napisanom, dok je poslovice narodna izreka. Također je uočena i redovita upotreba frazema i žargona. Novinari koriste stilske figure, frazeme i žargone kako bi se povezali s čitateljima kroz jasniju i ležerniju komunikaciju.

Stilske figure koje se vežu uz brzinu i tečnost publicističkog stila su figure konstrukcije elipsa, akronim i anadiploza te figure dikcije anafora i epifora. Elipsom novinari u rečenicama izostavljaju glagole bez da se posljedično gubi glavna misao rečenice. Korištenje elipse im omogućava brže i jednostavnije izvještavanje. Akronim je najčešća figura konstrukcije uočena analizom, a odnosi se na kratice koje novinari koriste kako bi pojednostavili pisanje i razumijevanje teksta. U izvještavanju hrvatskih medija o Eurosongu najčešće se koristi kratica HRT, koja označava Hrvatsku radioteleviziju u čijoj je nadležnosti izbor za predstavnika

Hrvatske na Eurosongu, te kratica EBU koja se odnosi na organizatore Eurosonga, Europsku radiodifuznu uniju (*European Broadcasting Union*). U 2023. godini u naslovima medija o Eurosongu jako se često koristila i kratica BBC (*British Broadcasting Corporation*), budući da je domaćin natjecanja u toj godini bilo Ujedinjeno Kraljevstvo. Baš kao i akronim i elipsa, i stilska figura anadiploza pospješuje medijsku brzinu izvještavanja jer omogućava novinarima da novu rečenicu započnu s riječi s kojom su završili prethodnu rečenicu. Novinar posljedično ne mora puno razmišljati o tome kako nastaviti tekst ili koji izraz upotrijebiti. Figure dikcije anafora i epifora novinarima također omogućuju jednostavnije izvještavanje na način da smanjuju potrebnu količinu vremena za razmišljanje o kompleksnijem načinu slaganja rečenica, budući da je anafora stilska figura koja se odnosi na ponavljanje iste riječi na početku dvije uzastopne rečenice, dok je epifora ponavljanje iste riječi na krajevima dvije uzastopne rečenice.

Zaključak analize je da je Eurosong itekako medijski popraćen u Hrvatskoj i da se novinari prilikom izvještavanja o ovom festivalu služe publicističkim diskursom koji je obilježen ekspresivnim stilskim figurama. Prezentacija Eurosonga u hrvatskim medijima je kompleksna i zahtijeva dublje i opetovane analize, stoga je preporuka budućim istraživačima da nadovežu na ovaj rad novim dostupnim materijalom i otkrićima.

9. POPIS LITERATURE

- Bagić, Krešimir (2012) *Rječnik stilskih figura*. Zagreb: Školska knjiga.
- Baker, Catherine (2015) Gender and Geopolitics in the Eurovision Song Contest. *Contemporary Southeastern Europe*, 2(1), 74-93.
- Baker, Catherine (2017) The 'gay Olympics? The Eurovision Song Contest and the politics of LGBT/European belonging. *European Journal of International Relations*, 23(1), 97-121.
- Bogdanić, Aleksandar (2019). Tri paradigme medijskog diskursa. *South Eastern European Journal of Communication*, 1 (1), 33-42.
- Broch, Hermann (1933) Evil in the Value-System of Art, *Geist and Zeitgesit: The Spirit in an Unspiritual Age*. New York: Counterpoint, 3–39. Citirano u Allatson, Paul (2007) Antes cursi que sencilla: Eurovision Song Contests and the Kitsch-Drive to Euro-Unity. *Culture, Theory and Critique*, 48:1, 87-98.
- Broch, Hermann (1950) *Notes on the Problem of Kitsch*. Citirano u Dorfles, Gillo (1968) *Kitsch: An anthology of bad taste*. New York: Bell Publishing.
- Carniel, Jessica (2015) Skirting the issue: finding queer and geopolitical belonging at the Eurovision Song Contest. *Contemporary Southeastern Europe*, 2(1), 136-154.
- Gojević, Mirta (2009) Publicistički stil. *Hrvatistika: studentski jezikoslovni časopis*, 3(3.), 23-30.
- Halliwell, Jamie (2021) 'Are you sure you're not gay?': Straight and bisexual male experiences of Eurovision Song Contest fandom, *Social & Cultural Geography*.
- Joseph, John E. (2004) *Language and identity: National, ethnic, religious*. London, Palgrave Macmillan.
- Labaš, Danijel i Mihovilović, Maja (2011) Masovni mediji i semiotika popularne kulture. *Kroatologija*, 2 (1), 95-121.
- Lakić, Igor (2009) Modeli analize diskursa novinskih članaka. *Riječ: Univerzitet Crne Gore*, nova serija br. 2. 91-108.
- Lucas Rojo, Sergio (2020) *Linguistic and cultural changes throughout the history of the Eurovision Song Contest*. Universidad de Alcalá, Faculta.
- Meijer, Albert (2013) *Be My Guest: Nation branding and national representation in the Eurovision Song Contest*. Uppsala University, Disciplinary Domain of Humanities and Social Sciences, Faculty of Theology, Department of Theology.
- Milenković, Vesna i Stamenković, Slađana (2013) Eurosong između spektakla i umjetnosti. *Performans medija*, Srbija, 2(2), 148-159.

- Mirošničenko, Ivana (2014) *Rječnik mladih* (Diplomski rad). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku: Filozofski fakultet.
- Perović, Slavica. (2014) *Analiza diskursa: Teorije i metode*. Institut za strane jezike: Univerzitet Crne Gore.
- Pon, Leonard, Jozić, Ivana, i Rakovac, Alisa (2006) Pragmatički i značenjski elementi frazema u tekstnoj vrsti intervju. *Jezikoslovlje*, 7(1-2), 153-17.
- Ravlić, Slaven (2001) Politička ideologija: preispitivanje pojma. *Politička misao*, 38 (4), 146-160.
- Škiljan, Dubravko (1985) Antičke figure i tropi i suvremena lingvistika (1). *Latina et Graeca*, 1(26), 17-42.
- Užarević, Josip (2007) Jezik, stilovi, funkcije. *Umjetnost riječi* 1–2: 173–181.
- Vuletić, Dean (2018) *Postwar Europe and the Eurovision Song Contest*, London: Bloomsbury Academic.
- Žanić, Ivo (2018) Medijska proizvodnja jezičnih amblema. *Jezik in fabula*. Zbornik radova: Bagić, Krešimir, Puljić, Gabrijela, Ryznar, Anera (ur.). Zagreb: Stilistika.org; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za kroatistiku.

10. POPIS IZVORA

dnevnik.hr (2021) Atraktivne Srпкиnje poharale su binu, pogledajte njihov nastup u drugoj polufinalnoj večeri Eurosonga! <https://showbuzz.dnevnik.hr/celebrity/pogledajte-nastup-grupe-hurricane-iz-srbije-u-drugom-polufinalu-eurosonga---652611.html> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2019) Ekscentrična djevojka koja je otkokodakala do pobjede: Tko je Netta, prošlogodišnja pobjednica Eurosonga? <https://showbuzz.dnevnik.hr/celebrity/tko-je-pobjednica-eurosonga-2018-netta-barzilai---560982.html> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2023) Evo kakve su reakcije stranaca na prolazak Leta 3 u finale, a jedan komentar se ponavlja i ističe od drugih! <https://showbuzz.dnevnik.hr/zanimljivosti/reakcije-na-let-3-i-pjesmu-mama-sc-nakon-prolaska-u-finale-eurosonga---781019.html> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2022) Kontrakta potpuno pomela konkurenciju u drugom polufinalu Eurosonga, a naglo se promijenilo i stanje na kladionicama <https://showbuzz.dnevnik.hr/zanimljivosti/kontrakta-najgledanija-na-youtubeu-u-drugoj-veceri-eurosonga-i-skocila-na-kladionicama---724074.html> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2023) Let 3 odradio svoj spektakularni nastup na eurovizijskoj pozornici, rakete i striptiz očito su bili pun pogodak! <https://showbuzz.dnevnik.hr/celebrity/let-3-nastupio-u-prvoj-polufinalnoj-veceri-eurosonga---780907.html> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2023) Letovci rasturili u finalnom nastupu na Eurosongu, cijela dvorana s njima je pjevala već dobro poznati izraz! <https://showbuzz.dnevnik.hr/showbuzz/celebrity/let-3-razvalili-su-posljednji-finalni-nastup-na-eurosongu---781697.html> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2013) Naše najbolje plasirane pjesme na Eurosongu u ovih 21. godinu! https://showbuzz.dnevnik.hr/mladi_i_neizbjezni/evo-koje-su-najbolje-plasirane-hrvatske-pjesme-na-eurosongu-posljednjih-21-godinu---286548.html Pristupljeno 10. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2015) Oprostili mu homofobične izjave - On je pobjednik 60. Eurosonga! <https://showbuzz.dnevnik.hr/celebrity/svedjanin-mans-zelmerlow-pobjednik-je-ovogodisnjeg-60-og-eurosonga-odranog-u-subotu-u-becu---386360.html> Pristupljeno 19. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2019) Voditelj Eurosonga ne skriva koliko voli svog supruga: Uhvaćeni u vrućim poljupcima u backstageu. <https://showbuzz.dnevnik.hr/celebrity/voditelj-eurosonga-assi-azar-uhvacen-u-vrucem-poljupcu-sa-svojim-suprugom---561510.html> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2022) Vrcakasti predstavnik Izraela uoči Eurosonga ponašanjem je naljutio javnost, a posebice potezom prema Miji Dimšić <https://showbuzz.dnevnik.hr/celebrity/eurosong-2022-predstavnik-izraela-michael-ben-david-nastupio-u-drugom-polufinalu---723917.html>

Pristupljeno 10. svibnja 2023.

dnevnik.hr (2022) Zgodni Talijani prije Eurosonga skinuli su se do kraja, a jednom od njih je prije tri godine pobjeda izmakla za dlaku! <https://showbuzz.dnevnik.hr/celebrity/eurosong-2021-predstavnici-italije-mamood-i-blanco-nastupili-u-finalu-s-pjesmom-brividi---724164.html>

Pristupljeno 20. svibnja 2023.

EBU (2022) Statement on Russia in the Eurovision Song Contest 2022. <https://www.ebu.ch/news/2022/02/ebu-statement-on-russia-in-the-eurovision-song-contest-2022>

Pristupljeno 1. travnja 2023.

eurosong.hr (2016) Bura oko Jamale se ne stišava: Ruski parlament traži sankcije. <https://eurosong.hr/bura-oko-jamale-se-ne-stisava-ruski-parlament-trazi-sankcije/>

Pristupljeno 1. travnja 2023.

eurosong.hr (2016) Pojavljivanje sporne zastave: EBU će kazniti armensku javnu televiziju. <https://eurosong.hr/pojavljivanje-sporne-zastave-ebu-ce-kazniti-armensku-javnu-televiziju/>

Pristupljeno 1. travnja 2023.

eurosong.hr (2019) RUV saznao kaznu za palestinsku zastavu <https://eurosong.hr/ruv-saznao-kaznu-za-palestinsku-zastavu/> Pristupljeno 1. travnja 2023.

eurosong.hr (2011) Specijal: Gruzija na Eurosongu <https://eurosong.hr/specijal-gruzija-na-eurosongu/> Pristupljeno 1. travnja 2023.

eurovision.tv (2023) Countries: Croatia <https://eurovision.tv/country/croatia> Pristupljeno 31. ožujka 2023.

eurovision.tv (2023) Facts and figures <https://eurovision.tv/about/facts-and-figures> Pristupljeno 30. ožujka 2023.

eurovision.tv (2019) Only songs performed in English do well? <https://eurovision.tv/story/only-songs-performed-in-english-do-well> Pristupljeno 3. travnja 2023.

eurovision.tv (2023) The Rules of the Contest 2023. <https://eurovision.tv/about/rules> Pristupljeno 1. travnja 2023.

guinnessworldrecords.com (2015) Eurovision recognised by Guinness World Records as the longest-running annual TV music competition (international) <https://www.guinnessworldrecords.com/news/2015/5/eurovision-recognised-by-guinness-world-records-as-the-longest-running-annual-tv-379520> Pristupljeno 30. ožujka 2023.

index.hr (2023) Albina nakon ispadanja s Eurosonga: Sve se događa s razlogom

<https://www.index.hr/magazin/clanak/albina-nakon-ispadanja-s-eurosonga-sve-se-dogadja-s-razlogom/2277133.aspx> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

index.hr (2013) Cipar traži ukidanje glasova grčkog žirija na Eurosongu jer su od njih dobili 4 boda <https://www.index.hr/magazin/clanak/cipar-trazi-ukidanje-glasova-grckog-zirija-na-eurosongu-jer-su-od-njih-dobili-4-boda/2463887.aspx> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

index.hr (2017) Douze points: 12 eurovizijskih hitova koji nisu totalno smeće <https://www.index.hr/magazin/clanak/douze-points-12-eurovizijskih-hitova-koji-nisu-totalno-smece/969202.aspx> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

index.hr (2017) EBU o Letu 3: "Politički stavovi su zabranjeni, treba imati na umu i golotinju" <https://www.index.hr/magazin/clanak/ebu-o-letu-3-politicki-stavovi-su-zabranjeni-treba-imati-na-umu-i-golotinju/2438756.aspx> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

index.hr (2010) Eurosong 2010: Turski rokeri protiv ostarjelog grčkog pop pjevača s mišićavim plesačima <https://www.index.hr/magazin/clanak/eurosong-2010-turski-rokeri-protiv-ostarjelog-grckog-pop-pjevaca-s-misicavim-plesacima/492630.aspx> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

index.hr (2023) Fanovi Eurosonga oduševljeni finskim predstavnikom: "Apsolutna dominacija" <https://www.index.hr/magazin/clanak/fanovi-eurosonga-odusevljeni-finskim-predstavnikom-apsolutna-dominacija/2442136.aspx> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

index.hr (2023) Gej zajednica poludjela za Letom 3: "Pridržite mi raketu" <https://www.index.hr/magazin/clanak/gej-zajednica-poludjela-za-letom-3-pridrзите-mi-raketu/2463285.aspx> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

index.hr (2022) Geopolitika i blještavilo: Ovoj zemlji se predviđa pobjeda na Euroviziji <https://www.index.hr/magazin/clanak/geopolitika-i-bljestavilo-ovoj-zemlji-se-predvidja-pobjeda-na-euroviziji/2361425.aspx> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

index.hr (2023) Let 3 je u finalu Eurosonga. <https://www.index.hr/magazin/clanak/let-3-je-u-finalu-eurosonga/2461809.aspx> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

index.hr (2023) Let 3 odradio probu prije sutrašnjeg nastupa u polufinalu, ovako su izgledali <https://www.index.hr/magazin/clanak/foto-let-3-odradio-probu-prije-sutrasnjeg-nastupa-u-polufinalu-ovako-su-izgledali/2461594.aspx> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

index.hr (2023) Mama ŠČ! prepolitična za Eurosong? Političke kontroverze oduvijek prate taj izbor <https://www.index.hr/magazin/clanak/mama-sc-prepoliticka-za-eurosong-politicke-kontroverze-oduvijek-prate-taj-izbor/2438165.aspx> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

index.hr (2018) Pobjednička pjesma Eurosonga ima bizaran tekst: "Vodim svog Pikachua kući, ti si glup" <https://www.index.hr/magazin/clanak/pobjednicka-pjesma-eurosonga-ima-bizaran->

[tekst-vodim-svog-pikachua-kuci-ti-si-glup/1044559.aspx](https://www.index.hr/magazin/clanak/tekst-vodim-svog-pikachua-kuci-ti-si-glup/1044559.aspx) Pristupljeno 17. svibnja 2023.

index.hr (2023) Prije 25 godina na Eurosongu je pobijedila transrodna Dana, konzerve su bile bijesne <https://www.index.hr/magazin/clanak/prije-25-godina-na-eurosongu-je-pobijedila-transrodna-dana-konzerve-su-bile-bijesne/2440260.aspx> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

index.hr (2017) Razbjesnila vjernike u Europi: Ona je prva LGBT osoba koja je pobijedila na Eurosongu <https://www.index.hr/magazin/clanak/razbjesnila-vjernike-u-europi-ona-je-prva-lgbt-osoba-koja-je-pobijedila-na-eurosongu/968892.aspx> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

index.hr (2008) Rus Dima Bilan osvojio Eurosong, Kraljevi ulice na šugavom 21. mjestu <https://www.index.hr/magazin/clanak/rus-dima-bilan-osvojio-eurosong-kraljevi-ulice-na-sugavom-21-mjestu/388145.aspx> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

index.hr (2012) Suludo multinacionalno pjevačko natjecanje: Zanimljivosti o Eurosongu. <https://www.index.hr/magazin/clanak/Suludo-multinacionalno-pjevacko-natjecanje-Zanimljivosti-o-Eurosongu/616423.aspx> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

index.hr (2019) Tko je pobjednik Eurosonga: Objavio je da je biseksualac i snimio goli video <https://www.index.hr/magazin/clanak/tko-je-pobjednik-eurosonga-objavio-je-da-je-biseksualac-i-snimio-goli-video/2086624.aspx> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

index.hr (2023) Velika konkurencija Letu 3: Pogledajte kako izgleda i zvuči finski predstavnik https://www.index.hr/magazin/clanak/velika-konkurencija-letu-3-pogledajte-kako-izgleda-i-zvuci-finski-predstavnik/2441686.aspx?index_tid=323258 Pristupljeno 14. svibnja 2023.

index.hr (2022) Zanosna Kubanka je jedan od favorita za pobjedu na Eurosongu, poslušajte kako zvuči <https://www.index.hr/magazin/clanak/ova-cura-je-posljednjih-dana-iskocila-kao-jedan-od-favorita-eurosonga/2358761.aspx> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

index.hr (2022) 9 najgorih hrvatskih nastupa na Eurosongu: Nekima su karijere propale nakon ovog <https://www.index.hr/magazin/clanak/9-najgorih-hrvatskih-nastupa-na-eurosongu-nekima-su-karijere-propale-nakon-ovog/2083468.aspx> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2006) Eurosong: Dominacija polugolih žena, transvestita i čudnih rokera <https://www.jutarnji.hr/naslovnica/eurosong-dominacija-polugolih-zena-transvestita-i-cudnih-rokera-3330845> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2021) Eurosong ipak pred publikom: Albina će u Rotterdamu boje Hrvatske braniti pred 3.500 ljudi <https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/eurosong-ipak-pred-publikom-albina-ce-u-rotterdamu-boje-hrvatske-braniti-pred-3-500-ljudi-15062713> Pristupljeno 12. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2008) Eurosong: Natjecanje u ludosti <https://www.jutarnji.hr/naslovnica/eurosong-natjecanje-u-ludosti-3932364> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2023) Nisu baš svi oduševljeni nastupom Leta 3: 'Oni ne shvaćaju što se događa... Smeće!' <https://www.jutarnji.hr/kultura/glazba/nisu-bas-svi-odusevljeni-nastupom-leta-3-oni-ne-shvacaju-sto-se-dogada-smece-15334168> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2019) OVA ATRAKTIVNA PLAVUŠA PREDSTAVNICA JE SRBIJE NA EUROSONGU Uoči odlaska u Tel Aviv imala je raskošno vjenčanje od pola milijuna kuna <https://www.jutarnji.hr/spektakli/foto-ova-atraktivna-plavusa-predstavnica-je-srbije-na-eurosongu-uoci-odlaska-u-tel-aviv-imala-je-raskosno-vjencanje-od-pola-milijuna-kuna-8871197> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2023) Pjesma se zove 'Cha, cha, cha', a Finac koji ju izvodi još je luđi od Leta 3: 'Imamo novog favorita' <https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/pjesma-se-zove-cha-cha-cha-a-finac-koji-ju-izvodi-jos-je-ludi-od-leta-3-imamo-novog-favorita-15309978> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2019) PJEV (BEZ) POLITIKE Nema Eurosonga bez politiziranja: Žižek je to već dokazao na ideologiji zahoda <https://www.jutarnji.hr/globus/pjev-bez-politike-nema-eurosonga-bez-politiziranja-zizek-je-to-vec-dokazao-na-ideologiji-zahoda-8844791> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2021) Presudio nam je vikinški blok: Uz njih i Ruse nismo imali skoro nikakve šanse doći do finala <https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/presudio-nam-je-vikinski-blok-uz-njih-i-ruse-nismo-imali-skoro-nikakve-sanse-doci-do-finala-15074390> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2023) Srpski predstavnik obojio kosu, zavezao kečke i poručio da je gay: 'Koliko se ljudi danas prekrstilo kad me vidjelo' <https://www.jutarnji.hr/scena/strane-zvijezde/srpski-predstavnik-obojo-kosu-zavezao-kecke-i-porucio-da-je-gay-koliko-se-ljudi-danas-prekrstilo-kad-me-vidjelo-15313084> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2021) Transseksualka Dana opet ide na Eurosong <https://www.jutarnji.hr/spektakli/transseksualka-dana-opet-ide-na-eurosong-1965606> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

jutarnji.hr (2023) Švedska je pobijedila, a cijela dvorana je skandirala 'Cha, cha, cha'. Let 3 završio na 13. mjestu! <https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/svedska-je-pobijedila-a-cijela-dvorana-je-skandirala-cha-cha-cha-let-3-zavrshio-na-13-mjestu-15335468> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

Massaglia, Camilla (2022) Eurovision: A (non) political event, massmediaandculture.com, <https://massmediaandculture.com/eurovision-a-nonpolitical-event/> Pristupljeno 1. travnja 2023.

statista.com (2022) Number of television viewers of the Eurovision Song Contest (ESC) in

selected European countries and Australia in 2022

<https://www.statista.com/statistics/688433/eurovision-song-contest-viewing-figures-by-country-in-europe/> Pristupljeno 31. ožujka 2023.

večernji.hr (2017) Crnogorac Slavko pjeva gol do pasa, nosi štikle i ne mari za kritike <https://www.vecernji.hr/showbiz/crnogorac-slavko-pjeva-gol-do-pasa-nosi-stikle-i-ne-mari-za-kritike-1156607> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2019) Čitatelji Večernjeg odabrali: 'Želimo na Eurosongu Maju Šuput!' Ona nam otkrila kakav bi spektakl napravila <https://www.vecernji.hr/showbiz/citateљи-vecernjeg-odabrali-zelimo-na-eurosongu-maju-suput-ona-nam-otkrila-kakav-bi-spektakl-napravila-1361044> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2013) 'Davnih dana je Eurosong izgubio svaki smisao osim kičeraja' <https://www.vecernji.hr/showbiz/davnih-dana-je-eurosong-izgubio-svaki-smisao-osim-kiceraja-615612> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2011) Dino Merlin: Dobro sam prošao u džungli u kojoj se politički glasuje <https://www.vecernji.hr/showbiz/dino-merlin-dobro-sam-prosao-u-dzungli-u-kojoj-se-politicki-glasuje-287953> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2019) Francuski predstavnik na Eurosongu je 19-godišnji transseksualac <https://www.vecernji.hr/showbiz/francuski-predstavnik-na-eurosongu-je-19-godisnji-transeksualac-1297373> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

večernji.hr (2019) Gay Rom želi predstavljati Srbiju na Euroviziji: 'Etiketiranje me ne dira' <https://www.vecernji.hr/showbiz/gay-rom-zeli-predstavljati-srbiju-na-euroviziji-etiketiranje-me-ne-dira-1648463> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

večernji.hr (2013) Glasovi na Eurosongu na prodaju, Azerbajdžan kupio pobjedu! <https://www.vecernji.hr/showbiz/glasovi-na-eurosongu-na-prodaju-azerbajdzan-kupio-pobjedu-612987> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

večernji.hr (2018) HRT mijenja odluku: Dora se vraća na male ekrane! <https://www.vecernji.hr/showbiz/hrt-mijenja-odluku-dora-se-vraca-na-male-ekrane-1273964> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2023) HRT objavio prijevod pjesme 'Mama ŠČ' na engleskom, poslali su ju BBC-ju <https://www.vecernji.hr/showbiz/hrt-objavio-prijevod-pjesme-mama-sc-na-engleskom-poslali-su-ju-bbc-u-1657693> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

večernji.hr (2013) Hrvatska 2014. godine ne ide na Eurosong! <https://www.vecernji.hr/showbiz/hrvatska-2014-godine-ne-ide-na-eurosong-615502> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2019) Kontroverzni bend nakon provokacija na Eurosongu mora platiti kaznu!
<https://www.vecernji.hr/showbiz/kontroverzni-bend-nakon-provokacija-na-eurosongu-mora-platiti-kaznu-1346899> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2010) Maturantica u običnoj haljini pobijedila je tradiciju kiča
<https://www.vecernji.hr/showbiz/maturantica-u-obicnoj-haljini-pobijedila-je-tradiciju-kica-148603> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2017) Mrzi medije, koketirao je s drogama i privlači ga biseksualnost
<https://www.vecernji.hr/showbiz/salvador-mrzi-medije-koketirao-je-s-drogama-i-privlaci-ga-biseksualnost-1170285> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

večernji.hr (2013) Od diva do zastarjelog dancea. Evo kako smo propadali na Eurosongu
<https://www.vecernji.hr/showbiz/od-diva-do-zastarjelog-dancea-evo-kako-smo-propadali-na-eurosongu-615539> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2018) Ovo je 10 najšokantnijih nastupa u povijesti Eurosonga
<https://www.vecernji.hr/showbiz/ovo-je-10-najsokantnijih-nastupa-u-povijesti-eurosonga-1238728> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2019) Poljske predstavnice uznemirile gledatelje: 'Izgledaju kao sekta'
<https://www.vecernji.hr/showbiz/poljske-predstavnice-uznemirile-gledatelje-izgledaju-kao-sekta-1319380> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2018) Potpuni debakl: otkriveno koja je točno bila Franka
<https://www.vecernji.hr/showbiz/potpuni-debakl-losiji-od-franke-bili-su-samo-makedonija-i-island-1245168> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2018) Sjećate li se zgodne Grkinje koja je pobijedila na Eurosongu? Evo kako danas izgleda
<https://www.vecernji.hr/showbiz/helena-paparizou-grcka-eurosong-1234073> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2019) Tko je eurovizijski pobjednik? Ponosni biseksualac karijeru je počeo u Voiceu
<https://www.vecernji.hr/showbiz/tko-je-eurovizijski-pobjednik-ponosni-biseksualac-karijeru-je-poceo-u-voiceu-1320290> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2018) Tko je osebujna pobjednica Eurosonga i što njena pjesma zapravo znači
<https://www.vecernji.hr/showbiz/tko-je-osebujna-pobjednica-eurosonga-i-sto-njena-pjesma-zapravo-znaci-1245042> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2021) Tko su Talijani koji su pobijedili na Eurosongu: Pjevač optužen da tijekom prijenosa uživo šmrče kokain
<https://www.vecernji.hr/showbiz/tko-su-talijani-koji-su-pobijedili-na-eurosongu-pjevac-optuzen-da-tijekom-prijenosa-uzivo-smrce-kokain-1494653> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

večernji.hr (2018) S HRT-a 'oprali ruke' nakon debakla: Važno je sudjelovati! <https://www.vecernji.hr/showbiz/s-hrt-a-oprali-ruke-nakon-debakla-vazno-je-sudjelovati-1245535> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

večernji.hr (2012) Švedska i Srbija slavile na Eurosongu zahvaljujući susjedima <https://www.vecernji.hr/showbiz/svedska-i-srbija-slavile-na-eurosongu-zahvaljujuci-susjedima-414444> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

večernji.hr (2022) Treba li nam Dora i vrijedi li ovaj napor 'sajma taština' uloženi novaca pretplatnika HTV-a? <https://www.vecernji.hr/showbiz/treba-li-nam-dora-i-vrijedi-li-ovaj-mali-napor-sajma-tastina-velikih-ulozenih-novaca-pretplatnika-htv-a-1576523> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

večernji.hr (2018) U dramatičnoj završnici odlukom publike pobijedio Izrael! <https://www.vecernji.hr/showbiz/ovo-su-najveci-favoriti-na-euroviziji-1244932> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

večernji.hr (2023) VIDEO Pogledajte spektakl kojim je Let3 zapalio Europu i izborio finale Eurovizije <https://www.vecernji.hr/showbiz/video-pogledajte-spektakl-kojim-je-let3-zapalio-europu-i-izborio-finale-eurovizije-1678759> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

24sata.hr (2022) Doris Dragović: 'U moje vrijeme bavili smo se pjesmom, a danas se drže spektakla i njime bave' <https://www.24sata.hr/show/doris-dragovic-u-moje-vrijeme-bavili-smo-se-pjesmom-a-danas-se-drze-spektakla-i-njime-bave-826856> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

24sata.hr (2023) Evo gdje gledati finale Eurosonga i nastup Leta 3 <https://www.24sata.hr/show/finale-je-pred-vratima-evo-gdje-mozete-pratiti-glazbeni-spektakl-910053> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

24sata.hr (2022) Fanovi Eurosonga o Mijinom ispadanju: 'Hrvatsku pljačkaju već drugu godinu zaredom!' <https://www.24sata.hr/show/fanovi-eurosonga-o-mijinom-ispadanju-hrvatsku-pljackaju-vec-drugu-godinu-zaredom-834737> Pristupljeno 10. svibnja 2023.

24sata.hr (2022) Hrvatska je 1993. bila u ratu, a od većine zemalja dobila je nulu <https://www.24sata.hr/show/hrvatska-je-1993-bila-u-ratu-a-od-vecine-zemalja-dobila-je-nulu-835645> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

24sata.hr (2023) Hrvatska je bijesna na slovenski žiri, dali su nam nula bodova: 'Ove godine ljetujete u Trstu!' <https://www.24sata.hr/show/hrvatska-je-bijesna-na-slovenski-ziri-dali-su-nam-nula-bodova-ove-godine-ljetujete-u-trstu-910202> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

24sata.hr (2022) Konstrakta ponovno oduševila, publika pljeskala u ritmu: 'Ona bi mogla lako pobijediti...' <https://www.24sata.hr/show/konstrakta-ponovno-odusevila-publika-pljeskala-u>

[ritmu-ona-bi-mogla-lako-pobijediti-835562](#) Pristupljeno 10. svibnja 2023.

24sata.hr (2023) Loreen i Alessandra priznale da su biseksualne: 'Koga briga je li u pitanju muškarac ili žena...' <https://www.24sata.hr/show/loreen-i-alessandra-priznale-da-su-biseksualne-koga-briga-je-li-u-pitanju-muskarac-ili-zena-909157> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

24sata.hr (2022s) Nestašne haljine i kreacije s Eurosonga: Na sceni su im se vidjele grudi, ali i međunožje <https://www.24sata.hr/show/nestasne-haljine-i-kreacije-s-eurosonga-na-sceni-su-im-se-vidjele-grudi-ali-i-medunozje-835622> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

24sata.hr (2022) Norveški žuti vukovi Eurosonga kriju svoj identitet, a DJ koji je s njima bio nastupao je i lani <https://www.24sata.hr/show/norveski-zuti-vukovi-eurosonga-kriju-svoj-identitet-a-dj-koji-je-s-njima-bio-nastupao-je-i-lani-834850> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

24sata.hr (2017) Parada kiča: Predstavnik Crne Gore od bijesa se rasplakao <https://www.24sata.hr/show/parada-kica-predstavnik-crne-gore-od-bijesa-se-rasplakao-523648> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

24sata.hr (2023) Pogledajte snimku: Mrle kao baletan u pripremi za Eurosong <https://www.24sata.hr/show/pogledajte-snimku-mrle-kao-baletan-u-pripremi-za-eurosong-891309> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

24sata.hr (2019) Roko je 'odradio' svoje: Kako se vama svidio njegov nastup? <https://www.24sata.hr/show/roko-je-odradio-svoje-kako-se-vama-svidio-njegov-nastup-629855> Pristupljeno 15. svibnja 2023.

24sata.hr (2014) Rusi žele otjerati transvestita, Conchitu Wurst, s Eurosonga <https://www.24sata.hr/show/rusi-zele-otjerati-transvestita-conchitu-wurst-s-eurosonga-365473> Pristupljeno 21. svibnja 2023.

24sata.hr (2012) Sjećate li se Conchite Wurst s Eurosonga? Promijenila je imidž <https://www.24sata.hr/show/conchita-je-najkontroverznija-pobjednica-eurosonga-a-sada-je-potpuno-promijenila-imidz-823424> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

24sata.hr (2023) ŠČovječe, kakav nastup! Letovci skinuli kapute pa zapalili arenu u Liverpoolu: Ovo smo čekali! <https://www.24sata.hr/show/uskoro-pocinje-finale-eurosonga-u-liverpoolu-na-24sata-pratite-specijalnu-eurovizijsku-emisiju-910112> Pristupljeno 20. svibnja 2023.

24sata.hr (2018) Tijesna borba između Izraela i Cipra: Tko će danas pobijediti? <https://www.24sata.hr/show/tijesna-borba-izme-u-izraela-i-cipra-tko-ce-danas-pobijediti-573221> Pristupljeno 17. svibnja 2023.

SAŽETAK

U radu naziva „Prezentacija Eurosonga u hrvatskim medijima“ analizira se način na koji web-portali večernji.hr, jutarnji.hr, 24sata.hr, index.hr i dnevnik.hr., koji su prema podacima *SimilarWeba* najčitaniji internetski mediji u državi, izvještavaju o Eurosongu. Za potrebe istraživanja korištena je kvalitativna analiza diskursa, sadržaja i stila. U radu su pomoću literature definirani pojmovi diskursa, jezika, stila i stilskih figura, a zatim su popisane i definicije stilskih figura pojedinačno te je uz svaku definiciju priložen minimalno jedan primjer iz medija. Analizom je utvrđeno da su sve stilske figure zastupljene u tekstovima. Rad također pruža uvid u povijest i sadašnjost Eurosonga, te definira pojmove spektakla, kiča i umjetnosti, koje se uz ovo natjecanje često vežu.

Ključne riječi: predstavljanje, spektakl, kič, umjetnost, zabava, ideologija, politika, geopolitika

SUMMARY

The paper entitled "Presentation of the Eurovision Song Contest in the Croatian media" analyzes the way in which the web media večernji.hr, jutarnji.hr, 24sata.hr, index.hr and dnevnik.hr, which according to SimilarWeb are the most read internet media in the country, report on the Eurovision Song Contest. For the purposes of the research, a qualitative analysis of discourse, content and style was used. In the paper, the terms of discourse, language, style and stylistic figures are defined through literature, and the definitions of stylistic figures are listed individually. At least one example from the media is attached to each definition. The analysis found that all stylistic figures are represented in the articles. The work also provides an insight into the history and the present of the Eurovision Song Contest, and defines the concepts of spectacle, kitsch and art, which are often associated with this competition.

Keywords: representation, spectacle, kitsch, art, entertainment, ideology, politics, geopolitics